

GAZDASÁGI LAPOK

9. szám.

Megjelenik minden vasárnap.

1911. Február 26.

Szivattyúk és Mérlegek

Különlegességi gyár:
GARVENSWERKE

Központi igazgatás:
Bécs, II., Handelsqual No. 130.
Városi mintaraktár: Garvens W.
Bécs, I., Schwarzenbergstr. 6.

Eladó birtok Pestmegyében

Budapesttől 2½ órányira, kb. 1200 m. hold csinos belső-
séggel, jókarban lévő gazdasági épületekkel, termő erőben
lévő fekete homoktalajjal. Bővebb felvilágosítást ad:

Röjtöki Bauer Antal

földbirtokközvetítő iroda

Budapest, VIII., Baross-utca 4. szám.

Telefon 166-66.

Mindenfajta
német

vetőburgonya

étkezési burgonya
gyári burgonya,
tömegburgonya

minden termőidényre és minden talajnak meg-
felelőt ajánl több mint 400 fajtában

Wilhelm Schifftan

vetőburgonyanagykereskedő

Alapított 1878.

BRESLAU V.

Alapított 1878.

CLAYTON & SHUTTLEWORTH LTD

Budapest, Váci-körút 63.

Által a legjutányosabb árak mellett ajánlatnak:

Locomobllok és cséplőgépek, benzomotoros cséplőkész-
letek, magánjáró gőzgépek, szalmakazalozók, lóhere-
cséplők, tisztító-rosták, konkolyozók, kaszálógépek,
marokrakó- és kévekötő-aratógépek, szénagyűjtők,
széna- és szalmasajtók, boronák, sorvetőgépek,
Planet jr. kapálók, kukoricza-morzsolók, szecské-
vágók, répvágók, darálók, őrlőmalmok, egye-
temes szélőkék, 2- és 3-vasú ekék és
minden egyéb mezőgazdasági gépek.

KLINGER HENRIK

(Gyártelepek: Első magyar vitorlavászon-, len- és jutaárugyár
Pozsonyban. Házi-ipar-vállalat Liptószentmiklóson. Székely szövö-
gyár és házi-ipar-vállalat Sepsiszentgyörgyön.)

Raktár:

Budapest, V., Szabadság-tér 11.

Ajánlja készítményeit, u. m.

lisztes, korpa- és gabona-ZSÁKOKAT

lenből, kenderből és jutából, varrással vagy varrás nélkül. Továbbá vízmen-
tes ponyvákat gépekre és kazlakra, nyers szekér- és repcze-
ponyvákat, nyers és ruggantázott kender-tömlőket, vízvedreket,
vizmentes lótakarókat, vászon-sátrakat, esőköpenyeket, stb.

Mintákat kívánatra ingyen és bérmentve küldök.

Óriási idő- és anyagmegtakarítás

érhető el a permetezésnél a HAZLER-féle

'TEMPUS'

hatos permeszórófej alkalmazásával.

A szőlők védelme a peronos-
pora ellen a permetezés
minél gyorsabb végre-
hajtása által legjobban
biztosítható.

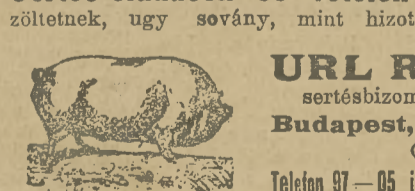
Ára
16K

Bármely háti permete-
zőre alkalmazható! —
A készülékre előjegyzéseket
már most elfogad a

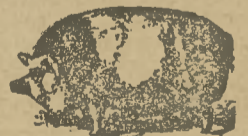
Borászati Lapok szerkesztősége

Budapest, IX., Üllői-ut 25.

Sertés-eladások és vételek

legjobban és
legpontosab-
ban eszkö-
zletnek, úgy sovány, mint hizott
állapotban.

URL REZSŐ

sertésbizományosnál

Budapest, VIII., Népszínház-utca 22.

(Polgári serfőzde bérpalota.)

Telefon 97-05 interurbán. — Felvilágosítással készséggel szolgál.

A több mint 25 év óta fennálló csakis gőzekéket gyártó HEUCKE A. hausneindorfi gőzekegyár
tulhevített (forrógőz) rendszerű gőzeke-készleteit szállítja a magyarországi vezérképviselőt:

Komáromvidéki Takarékpénztár r.-t. Komáromban.

NAGYON takarékos szén- és vízfogyasztás. Rendkívüli MUNKAERŐ.

Pályázatokhoz csak bizonyítványmásolatok csatolandók. Eredeti bizonyítványok elvesztéseért a kiadóhivatal nem vállal felelősséget.

KIS HIRDETŐ

Kis hirdetések ára: minden egyes szó 4 fillér, csak oly levelek továbbíthatnak, melyek a szükséges postabélyeggel ellátva küldetnek be.

Alkalmazást keresők.

Intéző-

vagy gazdatiszti állást keres elméletileg és gyakorlatilag teljesen képzett, 32 éves, nős, keresztény, 12 évi igen jó gyakorlati rendelkező gazdatiszt. Címe: Baráth Endre Kunhegyes, Jász-Nagy-Kun-Szolnok megye.

Gazdatiszt

okl. kitűnő 20 éves praksissal, keres megfelelő intézői alkalmazást. Megkeresések Király - kereskedő Debreczen kéretnek.

Ispán

gazdatisztnek ajánlkozik azonnali belépésre egy 38 éves, kiscsaládu, földmives és tejgazdasági iskolát végzett, 14 évi gyakorlattal a gazdálkodás minden ágában, szőlőművelésben, a mai korrallal haladott, elismert gazda. Czim: Vavró István, Bánhorvát, Borsod megye.

Okleveles

tejgazdász, r. kath. vallásu, 38 éves, nős egyén azonnali vagy bármikori belépésre állást keres, ajánlkozik felügyelőnek, botosispánnak vagy kisebb gazdaság önálló vezetésére, a tejgazdaság minden ágában jártas, érti a tehénészetet, borjunevelést, sertés-hizlalást és nevelést, vajcsinálást. Szives megkereséseket e címre kér: Tóth Boldizsár, Gyűrűfű, u. p. Ibafa (Baranya megye).

Földmivesiskolát

kitűnő sikerrel végzett, 27 éves, nőtlen fiatalember, ki egyszerűs mind szakavatott kertész, azonnali belépésre megfelelő állást keres. Czim: Panyik Tóth István, Szentés, Vásárhelyi-utca 5. sz.

Földmives-

és vinczellér-iskolát kitűnő eredménnyel végzett, 30 éves, nős, kiscsaládu, 8 évi kitűnő gyakorlattal, azonnali belépésre alkalmazást keres. Kalló József, Mezőkovácsháza, ifj. Nágel-pusztá.

Kiss István

Nagygombosi uradalom, Vöröspáp, határőri vagy vadőri állásra pályázna április 1-ére.

Kovácsmester,

48 éves, ref. vallásu, nős, ki szakmáját kifogástalanul érti, jeles lóvasaló, uradalomban vagy más vállalatnál állást keres azonnali belépésre vagy április 1-re. Czim: Balog Imre, Szeged, Pozsonyi Ignác-ut 7.

Földmivesiskolát

kitűnő sikerrel végzett, katonai kötelezettségének eleget tett, róm. kath. vallásu, 33 éves, nős, gyermektelen, szorgalmas, koránkező egyén, több évi gyakorlatl, nagyobb gazdaságban április 1-ére alkalmazást keres. Czim: Staub Ferencz, Szava, u. p. Diósvisló (Baranya m.)

16 évi gyakorlattal

biró, földmives iskolát végzett és gyakorlati vizsgát tett 35 éves nőtlen reform. gazdatiszt mielőbbi belépéssel, akár % fizetésre is, állást keres. Czim: Sándor gazdatiszt, Réte, Pozsony megye.

Járóbuza, őszszel és tavasszal vethető,

készlet 80-100 métermázs, eladó Horváth István mezőtúri gazdaságában, 100 kg-kint 26 koronájával, a vevő zsákjaiban vasuti állomáshoz szállítva.

Betöltendő állások.

Gazdasági állások.

Valamennyi betöltendő állás teljes címezzel olvasható a 10-ik évfolyamban álló Országos Pályázati Közlönyben. Ingeny mutatószám. Budapest, József-körút 38. szám.

Kerestetnek

intéző, több gazdatiszt, segéd-tisztek, magtárosok, kulcsárok, őrök, gazdák, tehénészek, gyakornokok és többféle gazdasági személyzet. Bővebb lvs ható az Országos Pályázati Közlönyben. Mutatószám ingyen. Budapest, József-körút 38. szám.

A gróf Harnoncourt Felix

uradalomban Écskán, Nagybecskerek mellett, f. évi április hó 1-re egy kerületi intézői állás (District Ried 3500 hold szántó) kerül betöltés alá. Csak azon pályázók jelentkezzenek, a kik ezen állásra teljesen megfelelő gyakorlattal és képzettséggel bírnak, melyeket jó bizonyítványokkal tudnak támogatni. Szükségeltetik a magyar és német nyelv írásban és szóban, a román vagy szerb nyelv szóban ismerete. Sajátkezűleg irt magyar és német ajánlatok, melyek vissza nem küldetnek, a következő címre intézendők: Gróf Harnoncourt Felix központi intézősége, Écska, Torontál megye.

Gazdatiszt kerestetik

több évi gyakorlattal, ki 2-dban levő 600 holdas birtokomnak önálló kezelését felelősség mellett elvállalja. Megkivánatatik, hogy a gazdaság minden ágához értsen. Tudakozódhatni Stepháich Pál földbirtokosnál Görögfal, Somogy megye. Állás április hóban elfoglalandó.

Erdélyrészi

dombos vidéken működő gőzeke-vállalat 2400 korona évi fizetés és megfelelő holdpénz-járulék mellett állandóan alkalmazandó, az üzem önálló vezetésére és a gépek javítására képes

Gőzeke-főgépezészt

keres. Csakis olyanok pályázhatnak, kik megfelelő gépész minősítés mellett, lehetőleg a Fowler-gyár által megerősített bizonyítvánnyal azt is igazolni tudják, hogy gőzeke-gépeket hosszabb időn át kifogástalanul kezeltek, önállóan vezettek és a szántásnál kellő eredményeket értek el. Pályázatok Mosse Rudolf hirdetői irodájához, Budapest, V., Nádor-utca 11. szám küldendők „Gőzeke-főgépezészt” jelige alatt.

Segédszámtartó

kerestetik. Pályázatukat, bizonyítványmásolatl, melyek vissza nem küldetnek, oly nőtlen, f. kereskedelmi v. g. akadémiát végzett egyének, kik már gazdasági irodai gyakorlattal bírnak, küldjék a P. Fancsika uradalomnak, u. p. Ugra, Bihar m. Kezdő fizetés 600 kor. és teljes ellátás. Belépés azonnal, esetleg ápril. 1.

Szőlő-kötözőfonál

jobb és olcsóbb mint a raffia,

zsák és ponyva

a legjobb minőségben és legjutatónyosabban a

FISCHER-féle

zsák- és ponyva-gyárban,

BUDAPEST, V., Nádor-utca 31-33. sz.

szereshető be. A Fischer-féle szab. impregnált zsvatolt tiszta lenből készült vízhatlan ponyvák nagy strapa mellett is eltartanak 10-12 évig. A 28 év óta fennálló Fischer-féle zsák- és ponyva-gyár az ország legjelentékenyebb uradalmainak szállítója. Pontos, szolid kiszolgálás. **Ponyvakölc-szőző-intézet.** — Manilla-szinegek, kévekötelek, lópokrócok. Tessék ajánlatot kérni.

Eladó

sorfának való 3-4 éves jegenyefa 4000 drb fekete, 300 darab simonia és 7000 drb sudár jegenye. Venni szándékozónak készséggel szolgál felvilágosítással a faddi gazdaság. Posta és távirat: Fadd (Tolna megye).

Háromszor lett olcsóbb a sósborszesz az ILIOL

sósborszesz PASZTILLÁK által. Darabja 12 fillér.

BIZONYÍTVÁNY.

A f. hó 18-ikán átadott „ILIOL” sósborszesz pasztilla a mentholos sósborszeszek rendes alkotászeiből áll és semmiféle más — esetleg az egészségre ártalmas alkotászeiket — nem tartalmaz. Ezen pasztillával ca másfél-két deciliter jó minőségű sósborszesz állítható elő.

SPIEGL BÉLA s. k. hites törvényszéki vegyész.

Az ILIOL sósborszesz pasztillák feleslegessé tették a drága és törekeny üvegeket.

Az ILIOL sósborszesz pasztillák jóval több fájdalomcsillapító anyagot tartalmaznak, mint a készen vett sósborszesz s ezáltal hatásuk utolérhetetlenül gyorsabb és biztosabb lett.

Az ILIOL sósborszesz pasztillák ára darabonként ... 12 fill. hozzáadandó 1 deci tiszta spirítusz 20 „ 1/2 deci viz ...

Eredmény: 1 1/2 deci kitűnő sósborszesz összköltség 32 fillér, elegendő ugyan ezen mennyiségű ára üvegekben eddig volt (egy 44 filléres üvegnek tartalmá csak 1 1/2 deci), tehát 3-szor annyi a 44 fill., összesen 1 K 32 fill., tehát a megtakarítás 1 pasztillánál már 1 korona.

Kapható mindenütt. Nagyban eladás: Török József gyógyszerész, Stessel Nándor és Fia és Thallmayer és Seitz cégekél Budapestben. — Minden egyes pasztillához használati utasítás van hozzá csatolva és akár egy gyermek által elvégezhető.

ILIOL vegyészeti laboratorium Budapest, IX., Páva-u. 10. Telefon 52-09.

Keltetőtojások

tavaszi szállítására előjegyezhető REITER OSZKAR főkapitánynál Nagybecskereken.

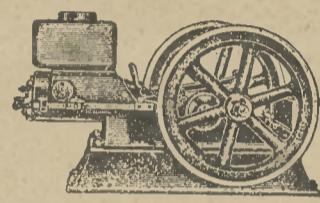
Angliából hozott faj-tiszta telivér elsőrendű Fehér Orpington Fehér Wyandotte (amerikai) kitűnő téli tojó

Sárga Orpington Oriás pekingi kacsa

tojások darabja 60 fillér. Törös és rázásmentes, teljesen biztos csomagolás fadobokban ingyen. Kitétetések: Arad, Budapest I., Budapest II., Bolgrad, Berlin, Lovrin, Lugos, Nagybecskerek, Nagyvárad, Pozsony, Pécs, Pancsova, Szófia, Szatmár, Szeged, Szabadka, Temesvár, Veszprém, Wien, Zenta. Hazai és külföldi legnagyobb és legelső kitétetések. **Altami nagy aranyérem.** Őszi szállításra előjegyezhető elsőrendű oriás angol emendi libákra darabja 25 korona.

Magbüköny

eladó míg a készlet tart. Bővebb felvilágosítást ad a mikosdi urad. intézőség Mikosdpuszta p. Zalabér.

Waterloo benzinmotor

eredeti amerikai

2 HP compl. ... K 1200.
4 HP " ... K 2000.
6 HP " ... K 2900.
8 HP " ... K 3800.
12 HP " ... K 5200.

bőrműtő hármoly magyarországi állomásig, beleértve a esővezetőt és szorolást. — motorspecialista Szállít: Dénés B. Budapest, V., Lipót-körút 15. — Készpénzfizetésnél 10% scontó. Kereskedők magas engedélyt élveznek. — rjegyzék ingyen és bérmentesen.

Diszkertkedvelők

kérjenek árjegyzéket az első magyar diszfenyofaiskolától. Tulajdonosa: Copony Ede, Körmend. 120 fajta tülevelűfák, lombfák, sorfák, diszcserjék kaphatók.

Pannonia Szállóda

BUDAPEST, VIII., Rákóczi-ut 7. sz.

Gyors, pontos, olcsó földmérés

Stadel-Torkos földmérő-taliga. Világhírt szabadalom 18 államban. Kapható Stadel gépgyárban, Győrött.

GAZDÁK figyelmébe!

50% olcsóbb, mint bármely más világító anyag a

pyroleum világítása.

A pyroleum szagtalan, nem füstöl, nem gyúlékony és már több ezer uradalomban bevezettetett.

Számos elismerő levél nálam betekinhető. Próbaküldemények 2 korona utánvétel mellett. Kiváratra prospectus ingyen és bérmentve

Degen Jakab BUDAPEST, IX. ker., Kősraktár-utca 29.

A szakértő gazdaközönség fölözgépe. SURÁNY VIKTOR okl. gépészmérnök tejgazdasági gépek és eszközök gyártása, BUDAPEST, VI., Teréz-körút 21. KÉRJEN ÁRJEGYZÉKET.

GAZDASÁGI LAPOK

Alapította KORIZMICS LÁSZLÓ
1849-ben.

MEZŐGAZDASÁGI HETILAP.

VEZÉRELV: Hozzunk mezei gazdaságunkból helyes arányokat.

<p>ELŐFIZETÉSI FELTÉTELEK:</p> <p>Egész évre 16 kor. Fél évre 8 " Negyed évre. 4 "</p>	<p>Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, Múzeum-körút 7. sz.</p> <p>Az „Állattenyésztési és Tejgazdasági Lapok” ingyen mellékletével.</p> <p>A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőséghez, az előfizetési és hirdetési pénzek a kiadóhivatalhoz czimzandók.</p>	<p>HIRDETÉSEKET a lap kiadóhivatala vesz fel.</p> <p>Árjegyzék ingyen és bérmentve.</p> <p>Hirdetési mellékletek jutányos árban fogadtatnak el.</p>
---	--	--

Az e lapokban foglalt cikkekért minden utányomási jog fentartva.

KÉZIRATOKAT A SZERKESZTŐSÉG NEM AD VISSZA

TELEFON: 623.

TARTALOM.

	Lap
Szemle. — ix.	129
Gazdasági levél. — Szász Ferencz	129
A legelőkről. — Fehér Zoltán	130
A sertégyógyászási. — Krolopp Hugó	133
A növénytermelés modernebb tényezői. — Füredi Lajos	135
Könyvismertetés. — Kodolányi-féle Gazdasági Zsebnaptár. Adatok a husmerinók tenyésztéséhez	136
Kérdések és feleletek	136
Kérdések: Kártérítés beérkezett birtokon kifizett száj- és körömfájás miatt. F. O. — Ökörfogat vagy hidegvérű ló. H. P. — A hussertések husfnomsága. S. V. — A jelenlegi pulykaárak. B. K.	
Feleletek: Vérforlós alkalmazása. Káldy Szücs János. — B. G. F. — A lefázott koczák betegsége. Káldy Szücs János. — Mezei nyulak pusztulása. Dr. Kukuljevic József. — Szőlőtrágyázás. Halász Lajos.	
Hirek	137
Aprók	138

SZEMLE.

(Időjárás. — Gabona- és marhaárak. — A vajárak emelkedése. — Az új állattenyésztési törvény.)

A meteorológiával foglalkozók és abban jártasok azt mondották nekünk, hogy hiábavaló fáradság az időjósással foglalkozni, mert az időváltozásokat és időjelzéseket 24 órán túl adni és megjósolni lehetetlen. De mindhiába, a gazda természetében fekszik, hogy az időjósásokra ad és sokat ad, mivel hogy hiszen csak egytől, de attól alaposan és nagyon, a jó Istentől függ, a kitől a jó és rossz időt, de mindig a jó termést várja.

Alig, hogy mult szemléket kiadtuk, beköszöntött az örök tavasz. Dehogy is örök, mert 1—2 meleg nap után havazások, esők köszöntöttek be. Később hideg szelek, egy kis fagy és most, midőn e sorokat írjuk, megint tavasz van.

Aradmegyéből a következőket jelentik:

Engedje meg — így írja Szücs Káldy János Silingyiaról — hogy én is ma beszámoljak az aradmegyei időviszonyokról, helyesebben Arad megye északkeleti részéről, mert hiszen közelebb vagyunk az Erdélyi havasok, illetve a „Geina”-hoz, a hol minden évben június havában van a leányvásár, a román fátavásár, hol úgy Erdély, mint Biharmegye oláh szépségeiben gyönyörködhet az érdeklődő, bakfisra szomjas arany ifjúság és agglégény (mint szerény magam is) egyaránt mint Arad vértanu városához. Nos, február 18-án még 25 cméter vastag hóréteg borította az őszön alig kikelt buzatáblákat, 19 ikére virradóra már nem ma-

radt a hegyen hirmondónak sem, de annál lát-hatóbbá vált a völgyekben, hova mint árvíz hömpölygött, előntve a lapos, rónában fekvő vetéseket és réteket, bár ez utóbbinak tán inkább hasznára. Ilyen az utóbbi évek szeszélye. Még 17—18-án — 20° mutatott a higanyoszlop C-us szerint reggel és 19-én már 5—6 + -ra emelkedett. Az utak most így teljesen járhatlanok, igaz, a trágyahordás be is lön fejezve, mely az idén kihordható volt, még a mult évről visszamaradt rész is. Csak most már maradna csapadékmentes, hogy a tavaszi vetést megkezdhetnők. A mult évben ép február 21-én kezdtem a zabvetést. Hol vagyunk most ettől, még ha több csapadék nem is lenne egyhamar? Annyira át van ázva a talaj vízzel, hogy a legjobb esetben is csak márczius 8—10-ike táján mehetünk a talajra.

A gabonaárak nem tartják magukat. Alig volna változás, ha a tőzdespekulánsok nem mulatnának és játszanák kisdöd játékaikat, néhány fillérrel a la hausse vagy baisse. Most azt lesik, mikor nyitják meg gazdáink magtáraikat, már t. i. azok, a kiknek készleteik vannak magtáraikban és azok kulcsait rejtve őrzik. Valjon csalatkozni fognak-e vagy sem, az a jövő titka. A borjuárak ismét csökkentek. Budapesten 4—8 fillérrel. A marhaárak változatlanok.

A vajárak a nemzetközi piacokon az 1910-ki utolsó évnegyedében alig mutatnak nagyobb eltéréseket az előbbeni évvel szemben, de a jövőre nézve sem olyan a prognózis, mintha azok valami nagyon kecsgetetők volnának. De ezzel szemben a mi álláspontunk az, hogy igenis nagyobb vajárak következnek s ez főleg hazánkra nézve áll fenn. Az általános drágaság no, meg az Európán áthuzodott száj- és körömfájás ugyan csak kihatással van a vaj és sajtfelek áraira. Különösen vonatkozik ez a vajjal főző államokra. Amerikának is hiánya van ezen cikkekben. A sertés zsirjára és szalonnájára is áremelkedés várható, mert mint hírlík, a nagy sertés-vágók üzemeiket besüntették, hogy ismét pressziót gyakoroljanak a fogyasztóra az ár-emelkedéssel azon ürügy alatt, hogy nincs elegendő áru. Wien is jobban fizeti és fogyasztja a jobb árut s így nem is csoda, ha egalizálni akarják az árakat. Ha tényleg a gazda kap a sertéséért nagyobb árakat, annak örvendenünk kell, de ha esetleg megint csak a közvetítő kereskedelem haszonaratására irányul a mozgalom, akkor főleg a gazda és a városi fogyasztó lesz ismét a becsapott fél a felcsigázott árakkal.

Két évvel ezelőtt az O. M. G. E. állattenyésztési szakosztályának javaslata alapján az egyesület igazgatóválasztmányja, majd az ugyanazon évben tartott gazdakongresszus hatá-

rozattal kimondotta annak szükségességét, hogy az 1894. évi XII. törvényeknek a szarvasmarha-, sertés- és juhtenyésztésre vonatkozó rendelkezései hatályon kívül helyezésével, az állattenyésztésről külön törvény alkottassék. Pirkner János, volt állattenyésztési főfelügyelő indokolta meg ennek szükségességét, s erre vonatkozó javaslatát a gazdatársadalmi szervezetek részben magukévá tették. És épp azon okból, mert az új törvény megalkotásának szükségessége már közkiváncsalom s mert ennek indokait már több alkalommal részletesen megállapították, az O. M. G. E. állattenyésztési szakosztályának február 23-án tartott ülésén Jeszenszky Pál kir. tanácsos, ügyvezető titkár által előterjesztett előadói javaslat az új törvény szükségessége mellett mindössze egy-két főbb indokot említett meg. Az O. M. G. E. Pirkner Jánost kérte föl az új törvényjavaslat kidolgozására. A javaslat elkészülvén, azt egy szűkebb bizottság letárgyalta és annak egyik-másik pontját módosította. Miután a vidéki gazdasági egyesületek véleményezései is beérkeztek, ezen vélemények figyelembe vételével állapította meg az egyesület állattenyésztési szakosztálya a törvényjavaslatba felveendő további kívánalmakat, hogy a földmivelésügyi kormányhoz a javaslat végleges szövegét mielőbb fölterjeszthessék.

Ugy a mint két évvel ezelőtt a törvényjavaslat szövege hangzott az semmikép sem felelt meg a kívánalmaknak. Utalunk az általunk a multban írottakra, hogy ez a javaslat, mely ha törvény lesz, teljesen kiszolgáltatja a megyét az álladalomnak. Utaltunk, milyen horribilis nonsens az, hogy az állatorvosok a bizottságban vélemény nyilvánítók, de szavazatuk nincs stb. A megyék gazdasági egyesületei részben magukévá tették a javaslatot, de több megye állást foglalt ellene. Most, úgy halljuk, hogy végrevalahára megvalósul mindannak egy nagy része, a miért mi mintegy 6 éven át küzdöttünk. Ha programmunk nem is teljes egészében valósul meg, mégis egy lépéssel előbbre halladunk az általunk kijelölt mesgyén. Hazánkban régi szokás, hogy évekig kell egy irányban küzdenünk, míg valami megvalósul. A gyors fejlődés a hazai állattenyésztés egyik sarkalatos pontja, de megvalósítások tekintetében sajnos, nincs gyors fejlődésünk, ezt konstatáljuk. Sok a hatalmi kérdés. És nemo propheta in patria sua! —ix.

Gazdasági levél.

Kedves Szerkesztő Ur!

A cigányok hónapja nem tagadja meg magát, mert ugyancsak téli hónap, nagy hideggel, kemény hóval, jó szánuttal. Tegnap havazott és a hőmérő 12.5 C°-t mutatott, pedig máskor szél nélküli havazáskor lesülyedt 4—5 C°-ra s nem

MAGYAR

MEZŐGAZDÁK

SZÖVETKEZETE

Gazdasági és kerti

MAGVÁK

legjobb beszerzési forrása

is kellett soká várni az ilyen lágy havazás után, mert most, mikor e sorokat írom, sűrűn hullanak a nagy hólepedők s mintha egy-egy csepp eső is volna közöttük, a hőmérő meg + 1 C°-t mutat.

Minimumunk ezen a télen február 15-én volt a legnagyobb, 23 C°-al. Mi, nem tagadom, örülünk ennek a jó télies időnek, mert mint az öregek mondják, „sok hó jó termést hoz“ s ez abban az értelemben is áll egy kicsit, hogy szánnal éppen kétszer olyan szaporán megy a trágya kihordása, mint szekérral, mert több fér a szárra, mint a szekérra s az ökör is gyorsabban lépked.

Bármennyire örülünk is ennek a parázs kis télnek, gondolunk a tavaszra is, és nem szeretnénk még egy 1907-tet, a mikor április 4-én akasztottuk a földbe az ekét s kakukszóláskor is akadót hó ez évszakban. Ez azonban nem hiszem, hogy bekövetkezzék, hanem lesz helyette most egy pár napig olyan sikos, üveges út, hogy kiszalad a föld a vasalatlan ökör lába alól.

Hogy a jégbordás most már nem okoz gondot, azt mondanom sem kell, de annál jobban fogy a tüzelő. A fa ára rendkívül magas, mi pld. ab erdő 48 koronáért adogattuk ölet.

Van azonban a mi még a fánál is drágább s ez az ökör s a miből az lesz, a borju meg a tinó. Katona községben volt egy kis vásárunk a minapában s olyan árakat fizettek a fenti jószágért, hogy bárki meglehetett elégedve. Rugott borju párban 240—340 koronán kelt, 1½—2 éves tinó 4—500 koronán. Befogni való tinók s jármos ökrök 800—1000—1200 koronán cseréltek gazdát páronként s bizony vakarta a fejét, kinek venni kellett s vakarja, kinek kell is, mert mint egy szomszédos gazdatiszt kollegám utánna számított vásárlásának, hát benne áll vásárolt ökreink élő súly kilogrammja 83—85 fillérbe, de hogy nincs oka panaszra, azt élénken bizonyítja azon körülmény, hogy egy igen előkelő alföldi uradalom megbízottja élő súly kilogrammonként 88 fillért számít igászökrökért s nem vásárolt egyetlen egyet sem.

Mindezek után én azt hiszem, hogy 100 fillérre bátran tehető az az ár, mit élő súly kilogrammonként valamire való erdélyi jármos ökrökért fizetnek, mert kérték aztán kérnek többet is, olyan árakat, hogy megáll az embernek az esze.

Ezzel szemben hizott ökrökért itt a környéken márcziusi átadásra 88 fillér, 10%-ot hallottam, mint legmagasabb árt.

A tehenekért, üszöborjukért is elég becsületes árakat fizettek, egy szóval ezen a téren nincs okunk panaszra.

Van azonban egyéb, a mi gondolkodóba ejti a mezősegi magyar embert s ez az, hogy egy kicsit megingott az ősi föld a lába alatt s áll ez különösen a középbirtokosságra. Egy valóságos jelenség ez nálunk, hogy mint kerülnek a kisebb-nagyobb birtokok egyre-másra oláh és más kézbe, eleinte bérbe, azután vagy a maga egészében, vagy párczellánként egészen. A sok mindenféle bérlők között egy igen jelentékeny számszálék, a stíán, burszán, márginán, a kik valamennyien az oláh náczióhoz tartoznak s fő keresetforrásuk a gazdálkodás juhval, a melyet az u. n. „bárczás legeltetés“ megszüntetése előtt úgy, a maguk módja szerint üztek, de 1907 óta, mikor is betiltották a teletelési és legeltetési állatforgalmat Romániával, úgy segítettek magukon, hogy eleinte csak időszakos legelőket, később azonban egész birtokokat béreltek itt a mezősegen. A nagy oláh bérlő invázió eredeti oka a fenti volna, s mi tagadás benne, jól is megfizetik a bérlet árát, de mivel fő haszon állatjuk a juh, nem nagyon örvend a föld s a földdel együtt gazdája sem az ökö gazdálkodásuknak, mert a marginán juh tavasztól őszig, tehát éppen azon

időben, mikor helyesen keresztül vitt kosarazással trágyázhatna, hát nincs a mezősegen, hanem fenn a havasokon, mert az ottani jobb legelő és jobb víz mellett érzi jól magát „a rög szülőte“, ott adja a jó és sok tejet, melyből aztán szép sárga csikókkal tölti meg gazdája a tüsszőjét.

Télire aztán már itt van megint a marginán juh és hűsleges társa a „burszán ló“ s kalandoznak nappal avarfüves heréseken, legelőkön, éjszakára meg egy lóhere, szalma, vagy széna kazal mellett van a tanya, melyből, *ugy szétterítve a földön*, vetnek a juhoknak is, reggelként meg napközben is, megrágyázzván ily módon az illető takarmánykaszal *legközelebbi környékét*, mert az már nagy dologba kerül, hogy mindég más és más helyen teregessék szét a szénát, vagy lóhere szalmát. Megteszik azonban egyesek azt is, hogy szánkón, vagy kis szekérral mindig más helyre viszik a takarmányt s ott terítik el etetésre, de így is kevés hely trágyázódhatik megis a dolog vége az, hogy a híres állattartó stíán, kinek a jóhiszemű magyar egyrészt azért adta ki földjét, mert azt hitte, hogy sok juhával jól megrágyázza. Hát hiszen nagyon gyöngén felel meg azebbeli követelményeknek.

A stianok különben mint juhtenyésztő gazdák a magyar szemében kiváló, mert pld. most mikor 3—4 hét múlva kezdődik a bárányozás, valósággal gyurják a juhot jó szénával, sőt abrak-takarmánnyal is, más szóval tudják, hogy már a vehemben kezdődik a bárány nevelése. Juhaik részint raczkák, részint cigáják, mind jó fejősök, elég nagy testűek s jó zárt gypajások. A juhtej földolgozásában, finom turó készítésében nagy mesterek s egyáltalában utánna állanak fő kereseti forrásuknak, még mint mezőgazdák annál gyengébbek.

A másik bérlőosztályt ismerjük már mindnyáján szép Magyarországon, legtöbbször a bérlet csak egy fundus, más megélhetési módok források keresésére és kihasználására.

Nekem csak az fáj, hogy az az idegen bérlő boldogul, nem egyszer sokkal magasabb bér mellett, mint a mennyit a birtok azelőtt jövedelmezett, hanem fáj az is, hogy általános okául a birtokok bérbe kerülésének sokan *szeretik odavetni a magyar gazdatiszti osztály járatlanságát pályáján, sőt támadják a gazdatiszti osztály hivatásos forrását is, mezőgazdasági szakoktatásunkat.*

Én első sorban mint gazdatiszt, másodsorban mint okleveles gazdatiszt, harmadsorban, mivel „én is voltam valaha szép asszonyok kocsisa“, mint mezőgazdasági szakoktatásunknak segédje éppen a gyakorlati tanszéken, kötelességemnek tartom Erdély egyik legelső gazdájának, Sperker Ferencnek itt e b. lapok hasábjában megmondani, hogy a milyen rajongó hive és bámulója vagyok mint állattenyésztőnek, annyira, hogy őt magyar Colling Károlynak tartom, éppen annyira nem értek vele egyet abban, hogy a gazdatiszti osztály es hivatott kuforrása a magyar mezőgazda szakoktatás, annyira hibás, a birtokok bérbe kerülésében, mint ő azt „A magyar marha és hustrágaság“ című cikkében a „Köztelek“ f. évi 13. számához csatolt mellékletben Jászberényi Andrásnak adott válaszában jelzi.

En a birtokok bérbeadásának okát elsősorban a „tökehiányban“ látom, érte ez alatt azt, hogy a birtokosnak nincs pénze jövedelmező befektetésekre, míg a bérlőnek van s tudja mit csinál.

Oka továbbá birtokosaink jó nagy részénél a föld szeretetének hiánya, mely körülmény ugyszólva magával rántja mindazon közismert szokásokat, hogy földbirtokos fia, még az esetben is, ha majdan megélhetne édesatyja reá hagyott földjéből, hát nem keresi az utakat és módokat

a gazdálkodás *igazi* megtanulására, hanem e helyett elmegy az egyedül üdvözítő jogi pályára, s majd keres protekció útján egy kis hivatalt, az ősi földet pedig szántogatja a bérlő, mert gazdatiszti hiába kért bérbeadás előtt hasznos befektetésekre pénzt. *Hány példát ismerünk ilyent?* Hány példa van arra is, hogy egy középbirtokos csak kissé racionális gazdálkodással boldogulni tudna, de mivel nincs sem anyagi, sem szellemi tőkéje, hát csak tengődik s végre megunva a kinlódást, földjét bérbe adja s ő el megy durnistának, felesége meg kosztot ad a városban.

Ezen kisebb példától eltekintve, nézzük nagy urainkat, a kik közpályán működve, nagyon kevesen veszik tudomásul gazdatisztiüknek fáradságos munkáját s egy kedvező bérleti ajánlatra birtokukat kiadva, talán meggyőződésből, azt vélik okul, hogy nem kaptak alkalmas gazdatisztet.

Vannak s hál' Istennek sokan a *közép birtokosok* között, kik utánna néznek dolguknak; s vannak *nagybirtokosaink* között, kik saját *gazdasági és társadalmi intelligenciájuktól sarkalva* nem csak megértik, hanem segítik is *gazdatisztiüket*, s az *ilyen birtokok nem is kerülnek bérbe.*

Mindezek után még csak szakoktatásunkról akarok néhány szót szólni s erős meggyőződéssel valom, hogy akadémiánk rendszere erre teljesen alkalmas, sokkal alkalmasabb a német hoch és még hochabb iskolánál és hogy tanáraink hivatásuk magaslatán állanak, teljes erővel igyekezve azon, hogy kedves hazánknak jó gazdákat neveljenek. Az már aztán, hogy az *elvetett mag néha köves helyre* esik, nem a tanárok az okai, sem a tanítási rendszer, hanem az *illető hallgató ur*, a ki szép „Pichler“ kalapja, bocsánatot kérek az akadémikus kollegáktól, ha netalán czilinderben meg pincsekben járnának, mert mi még nem szégyeltük a kis praxi kalapot *alá kevés tudományt igyekszik beraktározni*, s kinn a gyakorlatban *mindjárt „mester“ akar lenni a helyett, hogy elébb egy kis gyakorlatot szerezne* a mesterséghez, a nélkül pedig talán még a haragöntés is könnyebb egy kalaposnak, mint a gazdálkodás a gyakorlatlannak.

Most már bocsánatot kérve kedves Szerkesztő urtól hosszadalmaszkodásomért, a jó február után jó márcziust kívánok édes mindnyájunknak.

Gazdatársi üdvözlettel

Szász Ferenc

Pusztakamarás, 1911. február 18. gazdatiszt.

A legelőkről.

A magyar gazdának legmostohább gyermeke a legelő, azért talán nem teljesítik egészen felesleges dolgot, ha ezen elhanyagolt gazdasági ágról bátorokodom egyet s mást elmondani. Azt hiszem, ujat nem tudok előadni s mélyen tisztelt hallgatóim mind azt régen tudják, sokan jobban mint én, a mit felolvasni kívánok, de éppen arra való tekintetből, hogy sok helyen még a nagyobb uradalmakban is felette megkritizálható állapotban leledzenek a legelők — vagy egészen hiányzanak, mi szinte igen nagy baj a gazdaságra — ennél fogva emlékezetükbe visszaidézni, mintegy ismétlést elmondani nem lesz czélszerűtlen azt, mi a legelő műveléshez tartozik.

Hogy mi a legelő, azt definiálni felesleges, hisz már neve is megmondja; de jellemző a magyar viszonyokra az, a mit az én egyszeri tanárom Pozsonyban a főreáliskolában mondott akkor, midőn a növénytan előadása közben kissé kitért a gyakorlati oldalra is, körülirta a legelő, rét, erdő stb. lényegét. Boldogult

KEMNA FORRÓGŐZEKÉI szabadalmazott

SCHMIDT mérnök doktor hirneves füstöső-tulhevitőjével

Minden más nedvesgőz-, compound- vagy compound-tulhevitett rendszert úgy teljesítő-képesség, mint tartósság tekintetében messze felülmulnak és lényegesen kevesebb szén fogyasztanak.

Referenciákkal, kimerítő felvilágosításokkal és költségvetésekkel szolgál:

KEMNA J. BUDAPEST, VI., Váci-körut 51. szám. Sürgőnczim: Kemna, Budapest. Telefon 91—21. Telefon 91—21.

dr. Beck ezeket mondta: A legelő oly terület, melyen fünek kellene teremni oly czélből, hogy azt az állatok lelegelhessék s így táplálkozzanak, azonban nálunk a Magyarországon rendszerint nem terem rajt semmi. Más országokban másként van, ott a legelő nem kopár térség, hanem tényleg jó tápláló fűféléket és pillangós viráguakat termő föld, hol az arra kiterelt állatok meg is találják bőségesen táplálékukat s nemcsak jókarban maradnak, de rendszerint meg is hiznak, — hanem persze ott gondozzák is a legelőket — nem úgy, mint nálunk. — Eddig Beck.

Vajjon miből áll a legelő gondozása? Erről szóljon hát a krónika. Első sorban is a legelőket meg kell szabadítani mindentől, ami nem odavaló s itt legeslegelőszőr is a mindennemű és rendű gyom és gaz növényeket érteni. Mert ezek sok helyen a legelőterületnek tetemes részét foglalják el s a tulajdonképeni legelőfüveknek elnyomóikká válnak idővel, ha nem irtjuk őket, szó-szoros értelemben véve, tüzzel-vassal, már t. i. az aczatóló vassal alaposan, jó mélyen kiszurkálva őket tövestől s azután összegyűjtve tüzeljük el a gyomkórókat. Tudok eseteket, hogy az igliczetövis pár hokorban mutatkozott egy legelőn s a gazda nem vetett rá gondot, a pásztornak pedig kisebb gondja is nagyobb, mint parancs nélkül kipiszkálni valamit. Néhány év múlva azután annyira elhatalmasodott a tövis, hogy nem volt az egész legelőn egy tenyérnyi felület, melyen a szegény legelészni akaró marha lenyulhatott volna szájával a fűhöz s éhenbögött a legelőn, mely ha meg lett volna annak idején tisztítva, bőséges táplálékot adhatott volna a lábas jószágának. Októberben éppen a »Gazdasági Lapok«-ban kért tanácsot egy gazda ily esetben, hogy legelője felfordult — igliczetövisrel.

Mit csináljon most?

A legközelebbi számban megadtam e kérdésre a feleletet, de nem mulaszthattam el kissé megmosdatni — szappan nélkül — a gondatlan gazda fejét, ki csak akkor veszi észre a bajt, mikor az már óriási mérveket öltött. Lám, ha az egypár iglicze tövist néhány év előtt gyökeresen kiirtotta volna, ma is szép és jó legelője lenne. Azért ne hagyjunk a legelőn figyelmen kívül semmiféle oda nem való növényt, hanem irtsuk ki irgalmatlanul a katánykórót, az iglicze tuskét, az aczatót, a bogáncsot, vadspárgát és kendert, csalánt, pipacsot, beléndeket, bodzát stb. stb. Kis fáradság s kevés költséggel meg lehet ezt cselekedni, csak akarni kell. Legjobb a pásztorembereket már úgy fogadni, hogy kötelesek mindig aczatóló-bottal járni a legelőn s minden elébük kerülő gazféléket kiböködni, s ha nem teszik ezt meg lelkiismeretesen, büntessük meg őket szigoruan, vagy csapjuk el a szolgálatból, — a már meglevő régi s máskülönbben ügyes, használható cselédeknek azonban akármily erélyesen dörögjük is oda, hogy a gyomot ki kell piszkálni, azok bizony nem igen fogják tenni, inkább csak a fogukat piszkálják és szívesebben elhagyják szolgálatukat, semhogy új dolgot végezzenek, — mert hát az Isten teremtményei között a háromujju lajhár után közvetlenül következnek a pásztorok — tunyaságban. Ezekre csak jutalmakkal lehet némileg hatni, p. o. nálunk, ha a legeltetési idő alatt szorgalmasan irtják a töviseket, kapnak fejéenként 10 korona jutalmat, ez már sarkalja őket

egy kis tevékenységre, mert lustaságuk mellett is él bennük a pénz iránti szeretet.

Csakhogy még ez utóbbi esetben sincs kizárva, hogy néhány drágalátos gyomfajta meg ne maradjon vagy azért, hogy arrafelé nem legeltettek, vagy elnézték magukat a tisztelt kanász, gulyás, csikós vagy juhász uraimék, avagy nem sokat törődtek vele, ha éppen maradt is néhány diszpeldány számárkóró, vagy szerbtövis az árkokban s az utszélén; — azzal vigasztalva magukat, hogy hát ahhoz már nekik semmi közük, mert hát az nincsen a legelőn. Ezen oknál fogva tavasszal még mielőtt a legelőre hajtás megkezdődne, okvetlenül járassuk be napszámosokkal az egész térséget s a megmaradt gazokat irtassuk ki úgy a legelőből, mint a tőszomszédságában levő árkok, vizpartok, vizmosások, utak, csapások, barázdák, határmesgyék és határdombokról is.

Persze, ha már valakinek a legelője annyira felfordult, mint az előbb említett kérdést tevője, akkor nem lehet egyszerű kiszurkálással segíteni a bajon, már azért sem, mert igen sokba kerülne, hanem radikálisabb eszközökhöz kell nyulni. Ugyanis fel kell szántani (feltörni) az egész legelőt előhántóval ellátott Sack ekével, hogy le legyen az egész gyep fordítva s földdel betakarva. Jó mély szántás ajánlatos s csakis ősszel csináljuk ezt. Télen át az érdes barázdákban hagyott föld jól kifagy, a leborított növényzet pedig nagyrészt elkorhad. Tavaszra újból kell szántani s kapás növénynyel elvetni, legjobb ily helyre a répa, mely 4—5-szöri kapálást s tiszta földet kíván; ezután gyommentes lesz a talaj s ismét legelővé alakítható át.

Hogyha azonban a legelő talaja sovány, akkor melegen ajánlom annak trágyázását, répa alá, jó érett istállótrágyával tavasszal elhintve s alászántva azt. Répa kiszedése után járassuk meg a legelőföldjét sertésekkel, mert ezek az állatok a gazdának jó segítő-társai s a talajt össze-vissza turva, abból sok mindenféle gyommaradékot gyökeret s rengeteg mennyiségű férget (cserebogárpajor, drótféreg, vetési bagoly pille álcája, stb.) és minden egeret kipusztítanak. Az ne aggasszon, hogy nagy gödröket turnak, mert ezeket jó fogashoronákkal behuzatni nem nehéz és késő ősszel ismét nyolcz-kilencz hüvelyk mély szántást adunk a földnek. Tavasszal korán neki akasztjuk a porhanyítókat és ismételt boronálás után vetünk bele korai árpát ritkán — legfeljebb 50 kg. egy kat. holdba — s közbe fűmag-keveréket. Hogy milyen legyen e keverék, azt a föld mondja meg, a szomszédos legelő, rét, csapás, árok, mesgye és határdomb, ezeket kell megkérdezni; a természet utmutatása szerint kell az egyes környékünkön leginkább diszró fűneműeket kiválogatni. Ki nem bír kellő jártassággal a fűnemek megismerésében, vagy azok botanikus avagy kereskedelemében szokásos nevük helyett csak a vidéki elnevezéseket tudja az egy növény meghatározó könyvvel segítsen magán. Vetőre kell egy kat. holdba legalább 20 kg. magot számítani, ebből lehet 16 kg. különféle fűmag p. o. 8-féle mindegyikből 2—3 vagy csak egy kg. a szerint, hogy melyik értékesebb, aztán 4 kg. lehet pillangós virágu pl. 1 kg. luczerna, 1 kg. vöröshere, 1 kg. baltacim, 1 kg. fehérhere. Azért nem ajánlok többet a herefélékből, mert ha ezek tulságosan elszaporodnának a legelőn, könnyen felfuvódást, dobkárt okoz-

hatnának. Nem mulaszthatom el e helyben megemlíteni, hogy nálunk egy 30 holdas vetett legelő 1910-ben 2 jó kaszálás szénát adott, (kat. holdanként circa 20 q száraz, kitünő szénát szolgáltatott, s azután augusztustól a legjobb legelő volt.

A mi dombvidéki legelőinknek egyik átka a vizmosások képződése, mit legjobban akác-csemeték ültetésével lehet meggátolni, mert a tarackgyökerek általi megkötés nem ér semmit, de a jól megfogamzott akáczos kitünő szolgálatot tesz, úgy, hogy a legsebesebb esők sem mossák tovább a talajt, sőt lassanként a mélyebb gödrök is betellenek, mert a szél által szállított por is hozzájárul némileg e munkához s különösen a lehullott s elkorhad akáczevelekből képződő humusz, mely a hajszálgyökerekkel átszövődik, évek múlva az egész mélyedés betöltését eredményezi. Erre is mutathatók példát a lengyeli gazdaságban, igaz, hogy több mint 30 esztendő kellett az ily planirozási mivelethez, de most már állandó jellegű a betöltés. Mig jól meg nem gyökeresednek az akácok, nem árt a vizmosásokba keresztirányban néhány karót leverni és sövény-szerű fonással összefoglalni, hogy záporok alkalmával a gyökerek közötti föld le ne mosódjék teljesen; mire a karó s fonyás elkorhad, az akác megerősödik s akkor már nem szorul segítségre.

Holmi galagonya s egyéb tuskés bokrokat se törjük meg a legelőkön, mert eltekintve attól, hogy ezek által elfoglalt helyen nem terem fü és így a legelő területe csorbát szenved, az ilyen tuskés vaczak könnyen megsérti a legelő jószágát, de kivált a birkában tesz kárt, mert drága gyapját tépi ki, ha az éhes juh a bokor alján zöldelő mezőbe akar harapni.

Ne feledjük el, hogy a legelőt is kell némileg trágyázni, mert folytonos használat által ez is kimerül előbb-utóbb, persze ez a talaj minőségétől függ. De mivel trágyázunk? kérdegyik-másik gazdatársunk, hisz még a szántóföldekre sem tudjuk a kellő mennyiségű istállóganéjt előállítani! Igaz, de tessék csak komposzt-rakást csináltatni minden legelőn a delelő helyeken összeszedhető állati excrementumokból, a kiirtott, de még magba nem ment gyomfélékből, mert a mi felmagzott, azt ne tegyük közzéjük, mert elgyomosítja a legelőt, a netán huzandó árkok, vízlevezetések stb.-ből kiásott földből s ha van igen olcsó vagy ingyen munkaerő, akkor még a legelőn magán is részben vagy egészben össze lehet szedni a lovak és marhák elhullott trágyáját s e komposztra hordani. Olykor a pásztorok étel s egyéb hulladéka, tüzelésük után maradt hamu stb. is szaporíthatja e trágyakeveréket, mit évente ősszel tanácsos széthinteni a legelőn olyformán, hogy évente az egész terület egynegyed, vagy egyötöd része kapjon trágyát.

Tanácsos e keveréktrágya szétszórása után rétboronával — lánczfogas — megjáratni a legelőt, hogy ez jobban szétszedje a trágya részeket, aprózza meg azokat, s ami nagyobb darabosabb rész találkozna még e komposztban, azt vissza kell vinni a rakásra, hogy jövőre korhadjon el jobban. A boronálás folytán megkarcolt talajba minden csapadék-hullás után jobban behat a feloldott trágyaféle és ezért természetesen jobban s gyorsabban is hat.

De a hol nem volna elégséges a legelőn készült komposzt, ott a gazdaság egyéb helyén

A LEGJOBB

MAGVAK

MAUTHNER ÖDÖN

cs. és Kir. udvari szállító magnagykereskedésében

BUDAPEST

IV., Kossuth Lajos-u. 4. VII., Rottenbiller-u. 33.

Az idej árjegyzék megjelent, mely Kivánatra ingyen és bérmentve küldetik meg.

termelt keveréktrágyát is a legelőre vihetjük. A komposzt rakást mi mindenféle magtári s egyéb szemétből, apró gyalu s egyéb forgácsból, különféle fűrészporból, fa, hamuból, valamint a kazalok, asztagok, boglyák és cséplőgép helyek kisarabolásakor nyert nyesedékekből, romlott répa, burgonya, stb. hulladékokból, lemállott vakolatból, már nem használható mézből stb. stb. — csináljuk; évente legalább 3-szor átlapáltoljuk és néhányszor trágyalével megöntözzük; ily módon eljárva 2 év alatt teljesen szétmállott tömeget nyerünk, mi apró földszerű kinézésű, de hogy a közötte netán még el nem korhadt részeket is ne vigyük ki hiába a legelőre, jó az egész komposztot előzőleg egy földrostán áthányini, ezzel még kissé jobban elaprózzuk az egész masszát.

Nem mulaszthatom el megemlíteni, hogy ha éppen nem lenne semmiféle trágyánk a legelőnk megjavítására, igen jól lehet e ezért trágyalével is elérni és pedig ha úgy, amint a trágyalékutból kapjuk e levét, óhajtjuk azt alkalmazni, akkor csak késő ősszel vagy tél elején vigyük azt ki szétszóróval ellátott lajtban — akkor midőn már nem jár rajt a marhaféle, — mert a téli nedvesség majd megritkítja e tömör oldatot s az nem öli ki a fűféléket s tavaszra kelve, midőn a legelőre megy újból a jászág, már sem a penetráns szagot sem a keserű ízt nem fogja a fiatal fűveken érezni. Hogyha azonban csak tavaszfelé kerülne a legelőre a trágyalé, akkor azt 9—10 rész vízzel felhígítva öntözzük el, nehogy a legelő állatoknak kárt okozzunk azzal, mit a fűtermés növelésére alkalmazunk.

Azt szokták mondani, hogy a szegény ember vízzel főz s ha nincs ló, szamar is jó, ha nincs komposzt, nincs felesleges apró istállótrágya — mi szinte igen jó a legelőre —, de műtrágyát sem alkalmazhatunk, melyből a chilisáletrom és ammoniak trágya fizeti ki magát többnyire legjobban, — mert nincs rá pénzünk, — akkor a legsoványabb részekre legalább egy vékony réteg polyvát hintsünk el tél elején. Ez a tél folyamán nagyrészt elkorhad s mint humuszképző anyag, de mint ammoniak, illetve légenyirtó dolog is, előnyösen hat a legelőre; másrészt a kemény fagyokban mintegy takaróul szolgálván a fűnek, az így befedett legelőrészeket tavasszal a vegetáció korábban indul meg és így korábban lesz használható a legelő.

Ezt tudják a mi svábjaink is s nem egy így reperálja ki rossz karba jött legelőjét. Tavasszal pedig a felesleges vagy el nem korhadt polyvát szépen legereblyézi róla, miáltal 2 előnyt ér el, t. i. először is tisztítja a legelőt s 2-szor megboronálja annak talaját s ezáltal a levegő és napfényadta meleg, valamint a csapadék behatását mozdítja elő, de a növényzet gyökérzetet is megkarcolva, azt sarjadzásra serkenti. Ugyanezt érzük el a boronálás által is; azért nagyobb területeket, melyeket kézi gereblyével nem tudunk megkarmolni, rétfogással járattunk meg tavasszal, hanem előzőleg a vakandturásokat hangyabolyogot és egyéb egyenetlenségeket el kell planirozni kapákkal s vaslapáttal.

Persze arra ügyeljünk, hogy csakis tiszta polyva vitessék a legelőre, nehogy talán gyommagvakkal azt elgazosítsuk s több kárt tegyünk, mint hasznót. A maghere cséplés után fennmaradó porszerű polyva, mely — éppen mert a föld porából is sok van benne — etetésre

nem alkalmas; igen jól használható legelőreparálásra, mert hamar korhad el, jól behat a boronavonta rovátkákba és van benne néhány szem heremag is, mely tavasszal ki is kel s javítja a legelő minőségét. Természetesen feltecssük, hogy arankamentes volt a cséplés herénk. Istállópadlásokon, pajtákban, kazalok körül stb. felgyülemelő széna, stb. takarmánypolyva is jó volna legelőjavításra, ha nincs benne gyommag. Legelőknél is igaz az a közmondás: Segíts magadon — az Isten is megsegít.

A legelő műveléséhez tartozik annak őszi és tavaszi megboronálása. Ősszel, mikor már nem legel a jászág, járassuk meg láncboronával a legelőt, hogy az fellazítsa az összetüport felületet s a téli nedvességnek mintegy utat csináljon a mélyebben való behatásra. Tavasz elején pedig, amint csak lehet, ha a borona már nem kenődik el a legelő nyirkosságában, vagyis ha az már kellőleg megszikkadt, úgy Józsefnap körül, — boronáljuk meg újból a legelőt, — ha lehet az őszi vel keresztirányban — ezzel azt érzük el, mit már előbb a polyvának leboronálásánál említettem, t. i. a téli csapadék, különösen honyomás által okozott talajtömés fellazítatik, a talajba jobban behat a napsugár melege, a csapadékok vize és a levegő éltető eleme, megkarcoltatnak a növények gyökerei és ezzel a vegetáció gyorsabbá, élénkebbé lesz téve, a sarjadzással fejlődő növényzet bokrosodik, bujább lesz s a legelő tavaszi zöld szinompája korábban gyönyörködteti majd a gazda s jászága szemét. Ami a szántóföldnek a szántás, az a legelőnek a boronálás s ha az őszi szántás féltrágyázásnak minősítetik ott, akkor itt az őszi boronálás is legalább egynegyed trágyázásnak tekinthető.

Néha az sem árt, ha mélyebben meghasogatjuk a legelő talaját, kivált, ha az rég nem volt boronálva s amugy is nagyon kötött. Ilyenkor a réthasogató vagy skarifikátorral járassuk meg a legelőt kereszt s hosszirányban, ez a szerszám éles késekből áll, mintha egy csomó élesített csoroszló hatolna be a földbe, azt 10—12" mélyen felhasítva s így a levegőnek az altalajba jutását segítse elő.

Minden nagyobb legelőn kell néhány fecsopornak lenni, hogy a forró napsugár pörkölő hatása elől a déli órákban idevonulhasson a hűs árnyékba heverészni a jászág. Vagy csináljunk körlátokat, kerítéssel körülvett kifutókat, melyekben vagy körül árnyékot nyújtó fák legyenek. Ha a viharok hirtelen jövő záporok ellen való védelemre valami kis nád vagy szalmafedéses viskót állítunk fel, akkor megtettünk minden szükségeset lábajászágunknak az idő viszonyosságai ellen való védelmére. Magától értetődik, hogy ily menhelyeket oly helyre jó állítani, melyet a legelő bármelyik pontjától hamarosan el lehet érni.

Ha a legelő tulszáraz s módunkban van azt néha elárasztással öntözni s ez a művelet nem kerül sokba, azaz kifizeti magát, akkor mindenestre csináltassuk meg. Hogyha pedig tulnedves a legelő, akkor vagy nyílt árkolás avagy alagsóvezés által vezessük le róla a felesleges vizet s mindjárt jobb fűvek is fognak rajta nőni s a savanyuak kivesznek vagy legalább megritkulnak, annyira, hogy szarvasmarhákkal is legeltethető lesz oly terület, mely békarokkás voltánál fogva előbb csakis lovaknak volt alkalmas. Különben megjegyzem, hogyha a marha kora ifjúságától fogva savanyu

fűvekkel saturált legelőknél jár, annyira megszokja e növényzetet szervezete, miszerint ebből legkisebb hátránya sem származik. Tapasztaltam ezt Somogyvármegyében Mesz-tegnyön, holdogult iródiák koromban, rop-pant savanyu legelő volt ott s gyönyörű volt a marhaállomány, de ha idegenből került oda egy tehén vagy bika, az azonnal véreset vizelt s nem egy bele is pusztult s a legtöbb bőrig lesóványodott, míg nagy nehezen hozzászokott ezen új koszthoz.

Talán azt mondanom sem kell, hogy a különböző állatnemeket a legelőknél el kell különböztetni s így a lovaknak is külön, a szarvasmarháknak is éppen egy extra legelőterületet kijelölni, mint a sertéseknek és a juhoknak s végül, hol a ludakat is nagy mértékben tenyész-tik, ezeknek is külön legelőterületet kell kiharítani, mert ahol a liba egyszer rondit, ott másféle állat már nem legel; legfeljebb még a sertés turkál valamit az alsóbb régiókban, a földfelület alatt néha 1—2' mélyen is felturva a talajt, mert még a disznó sem legeli ezt a fűvet, mit a szárnyas bepiszkított, hanem a gyökereket, férgeseket, hogárczakákat s egereket szedegeti ki az ilyen talajból.

Hanem azt meg lehet tenni, hogy a nagy állatok, pl. lovak vagy marhák után még juhokat eresztünk a legeltetési évad végén a paskumokra csak azért, hogy a fűveket egészen apróra lerádják s ne maradjon semmiféle avarfű a jövő esztendőre. De már sertést ló-, vagy marhalegelőre eresztetni nem tanácsos, mert összeturják az egész felületet s jövőre akár újra vessük azt be. Különben a sertés éppen nem kényes a legelő iránt s bármilyen-nél megelégszik, csak turási szenvedélyének eleget tehessen. Így például nálunk csak a téglaház gödrei között s egy kis erdőrésztben van rendes legelőjük a cselédsertéseknek, hol olyankor legelnek, mikor már minden szántó el van vetve, mert különben ezeken barangolnak; ilyenformán: tavasszal az árpaföldeket s ha az ezt elvetettük, a leendő zabtáblákon járunk, ha már ezek is bevetődtek, a zabosbükönyök előtt turkálnak s ha innét is kiszorítja őket a vetőgép, a burgonyaföldekre mennek, míg ezeket is el nem ültetik, mikor is a csalamádé s végül a tengeri földekre szorítkoznak s ha ezetköl is megfosztatnak, jutnak a téglaházhoz s a kiserdőcskéhez; május vége felé. De már június közepe után a zabosbükönytarlót járják s azután akad mindig tarló, úgy, hogy míg csak be nem fagy esontkeményre a föld, vigan élnek a sertések s olyan jó husban vannak, miszerint messziről hizóknak vélné őket a szemlélő.

Továbbá arra is kell ügyelni a legelőn, hogy ne folytonosan járja, tapossa az egész területet a barom, hanem mindig csak egynegyed-részt használjuk az egésznek s háromnegyed-része pihenjen s ezen fejlődjék a fű. Ha ily módon kissé jobban is lekoppasztja a legelő-jászág a zöldjét, de 3 hét alatt azután ráér megnőni a fűfélé; t. i. minden héten másik negyedre tereljük a jászágot.

Hogyha ily beosztással legeltetünk, minden bizonynyal bujább vegetáció fog fejlődni a legelőnkön, mintha kénye-kedve szerint csatangol a jászág az egész térségen.

De ha még azzal is kíméljük legelőinket, hogy nem tapostatjuk ha felázott, puha annak a talaja, midőn az állati paták mélyen bele-vésődnek abba s kökemény hontokat alkotnának minden lépésnél, akkor tovább fog tartani

CASE

110 és 75 HP nagyságban

minden irányban vezető helyen állnak.

Ideális munka!

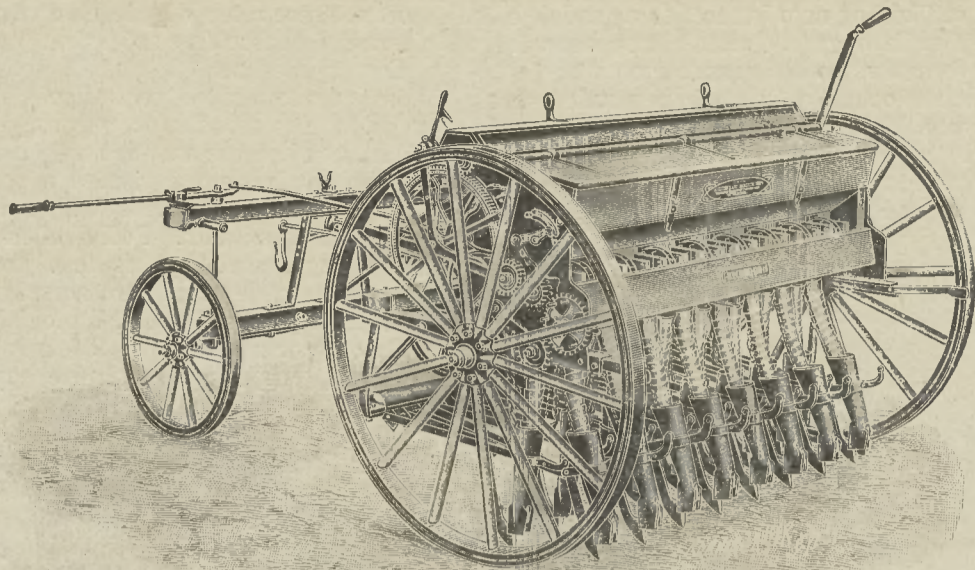
Minimális befektetés — maximális hozam.

Ideális munka!

Winnipeg-i 1910. évi nemzetközi ekeversenyen

amerikai gőzekék 3 Case indult — 3 Case győzött!

Vezérképviselő: Hahn Arthur és Társai, Budapest, VIII., Üllői-ut 52/g.

9. ábra. „Rekord II.“ szabad. sorvető- és sortrágyázó vetőgép.

legelőnk s annak felújítására nem kell hamarosan gondolni. Jusson eszünkbe, hogy esőben, sárban úgy sem igen legel semmiféle lábasjószág, csak czéltalanul csavarog az Isten szabad ege alatt s azt a kis eleséget, mit ily csapadékdus napokon elibük dobunk, sokszorosán meghálálja a legelő. Egy kis tavaszi szalma, valami megmaradt tengeri szár, néhány villára való szénaféle, kazalfenek vagy teteje is megteszi 1—1 napon át, míg a nap újból felszikkasztja a legelőt s a frissen kihajtott fűből kárpótolhatja magát az állatállomány az egynapi koplalásért, vagy jobban mondva bőjtért. Ne használjuk előbb a legelőt, míg azon a téli nyirkosság fel nem száradt, míg meg nem indult rajta a tavaszi vegetáció, míg nem kezd sarjadzani a fű. Inkább tovább tartuk téli takarmányon az állatokat, mintsem tulkorán mezőre verjük őket, mert ezzel hamar elrontjuk a legelőt s időelőtt ki fog az sülni. Nálunk rendszeren Szt.-Györgynap táján hajtanak ki először a gulyások; a fejőstehenek meg pláne többnyire csak május hó elsején ballagnak ki, mikor már kissé felmelegedett a levegő is és nem egykönnyen hül meg az elkényeztetett fejős. Ősszel ismét első a tehének az otthonmaradásban, aztán jönnek, kisebb tarkaborjuk, utóbb a nagyobbak és végül a magyar gulya, mely még a télen is kikijár sétálni, ha nem fődí hólepel a legelőt. De a legelő kimelés szempontjából, bármily enyhe idő legyen is, Mindszentek után ne rongáljuk többé a legelőt, legyen annak is pihenője, hanem ha éppen megakarjuk járattatni a jószágot, hát tereljük a tengeri tarlókra — a csutaföldre — mint erre mifelénk nevezik, a még őszi szántással alá nem buktatott tarlókra, vagy a netán még exisztáló erdei legelőre, vagy az olyan luczernásokra, vagy herésekre, no meg esparsettákra, melyeket úgy is felfogunk törni, s melyeket már megcsipvén a dér és fagy, többé nem okoznak felfuvódást. Különben is ha a jószágot jól tartjuk, otthon száraz takarmánnyal s jól meg is itatjuk s harmat vagy dér elszáradtakor eresztjük ki a herésre, akkor is nem szemközt a szélnek s nem engedjük nagyon jólakni, hanem csak folyton menve kapkodhat-

nak fel valamit, akkor a dobkártól nem kell tartani.

Ezzel röviden s pongyolán elmondottam azt, mit a legelőkről tudni legszükségesebbnek vélek s bocsánatot kérve, hogy becses türelmüket oly hosszú ideig vettem igénybe, köszönöm szíves figyelmüket. *Fehér Zoltán.*

A sortrágyázásról.

A „Köztelek“ hasábjain körülbelül egy év óta a sortrágyázás kérdése több ízben képezte behatóbb megbeszélés tárgyát, a „Gazdasági Lapok“ oldalain azonban egy-két rövid megemlékezésen kívül e kérdés alaposabban még nem lett ismertetve és mivel a Gazdasági Lapok előfizetői nem mind olvasói a Közteleknek is, azt hiszem, nem felesleges a felette fontos trágyázási kérdésre a Gazdasági Lapok olvasóinak figyelmét is felhívni.

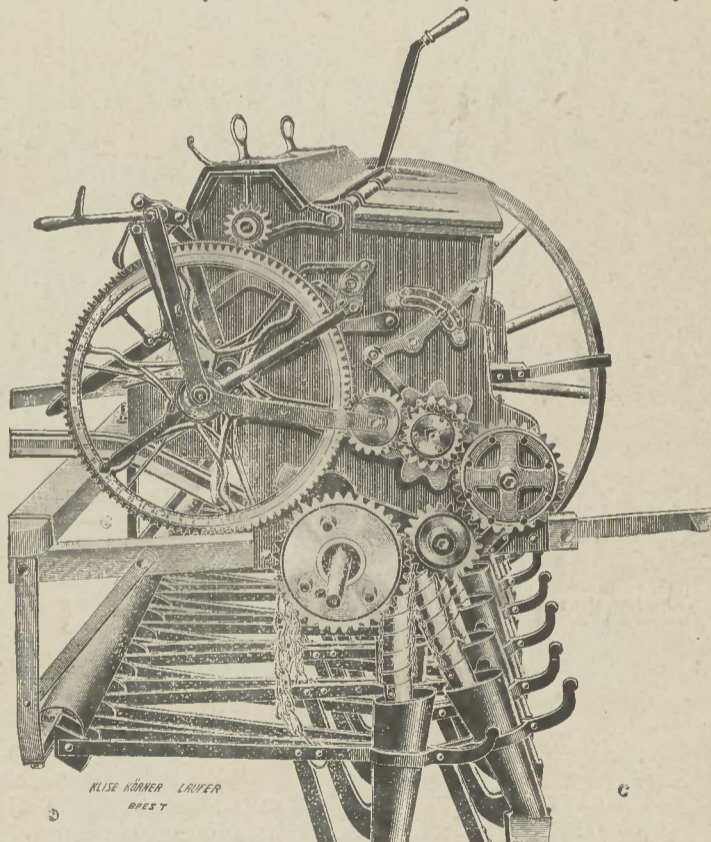
A sortrágyázás lényege abban áll, hogy a műtrágya eltérően a műtrágya alkalmazásának most divó módjától, melynél a műtrágya a megtrágyázandó terület egész felületére kézzel vagy géppel hintetik szét, nem szórva, hanem sorba adatik mindjárt vetéskor, úgy hogy megfelelő szerkezetű vetőgép egyszerre veti el sorba a magot és a műtrágyát is. Nagyobb földréteg helyett, tehát csak a mag körül helyeztetik el a műtrágya, eleget téve annak az eszmének, hogy a fiatal növénykének kell lehető sok, könnyen felvehető táplálékot nyújtani.

Ez az eszme éppen nem új és már régóta kísért a „magtrágyázás“ alakjában, mely abban áll, hogy vetés előtt a mag növényi táplálóanyagokat tartalmazó folyadékokban áztatva lesz vagy a mag előbb valami ragadós anyagba, azután műtrágyában lesz meghömpölyegtetve és így egész trágyaburkot kap maga körül. Mindkét eljárás, de különösen az utóbbi, az ugynevezett kandirozás, károsan hat a csirázásra és így a gyakorlatnak nem ajánlható.

Ez a sikertelenség terelte azután a fiatal növényt trágyázni óhajtok gondolatát arra, hogy vetéskor a földbe helyezték el a mag köré a műtrágyát. A magnak vetés előtt való összekeverése műtrágyával azonban, eltekintve a vetőgépnél elkerülhetetlen dugulásoktól, szintén károsan hatott a csirázásra. És mikor egyes német tudósok kezdtek a magtrágyázás kérdésével tudományosan foglalkozni és a magtrágyázással kapcsolatosan kimutatták laboratóriumi kísérleteik alapján a sorba adott műtrágyának is a káros hatását a csirázásra diszkreditálva, lekerült a napi rendről, mert bebizonyítottnak vétezt, hogy a mag köré hozott trágya káros a csirázásra. Másrészt a sortrágyázás eszméje a mai gazdagenerációnak, mely a műtrágyák szőrt alkalmazását tanulta, látta, halotta és gyakorolta mindig, szokatlannak, furcsának, sőt tévesnek tűnik fel.

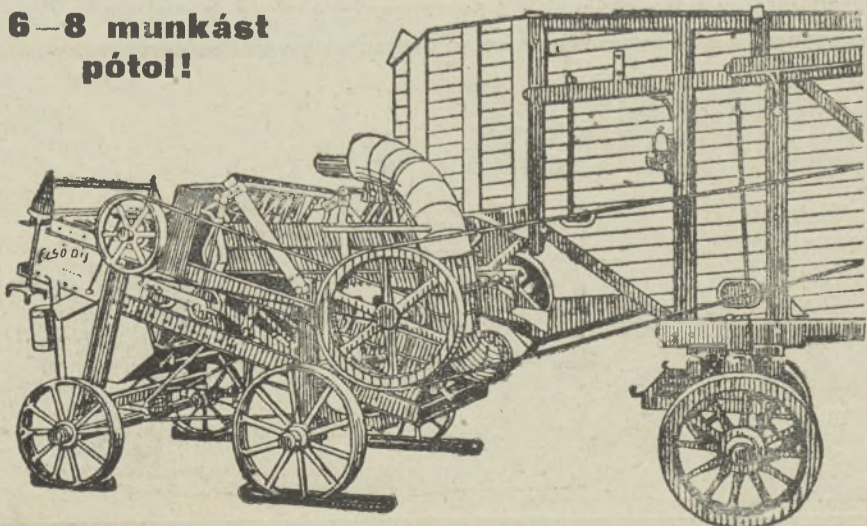
A sortrágyázás eszméje azonban egyeseket nem hagyott pihenni; így például egy magyar gazda is, herényi *Gothárd Sándor* 1887. évben ajánlotta a cukorrépa és takarmányrépa vetésére a vetőgépnél átalakítását olyformán, hogy a vetőláda deszkalapokkal több rekeszre osztandó és e rekeszek felváltva maggal és műtrágyával töltendők meg és a rekeszekből egy-egy vetőcső összefusson egy vetőcsoroszlyába, mely így magot és műtrágyát szórjon egyszerre. A gondolat igen jó volt, de a gyakorlatban a gépnek átalakítása, a műtrágyának összeállása és elkenődése miatt nem vált be.

De a sortrágyázás eszméje csak nem hagyta nyugodni az ipart sem. Egyes gépgyárak kezdtek építeni kombinált vetőgépeket, tudniillik oly gépeket, melyek a műtrágyát és magot vetettek egyszerre sorba, de e gépek, abból a nézetből indulva ki, hogy a műtrágyát nem szabad közvetlenül a mag közelébe elhelyezni, kettős vetőszerkezettel bírtak, azaz kettős vetőláddal, csővezetékekkel és dupla csoroszlya-rendszerrel, melyek közül az első mélyebben járva, mélyeb-

10. ábra. Vető- és szórószerkezet oldalnézete.

6—8 munkást pótol!

WELGER-féle szabadalmazott
szalmapréselevátor (kazalozó)

az egyedüli, mely minden emberi segítség nélkül teljesen önműködően kötéző is. — Bálok nagysága szabályozható!
Alkalmazható minden gyártmányú cséplőhöz, anélkül, hogy az ediginél erősebb mozgony válnék szükségessé.

Elpusztíthatatlan tartóssága, feltétlenül megbízható, háládatos szerszám. Kizárólagos gyártója és egyedüli elárúsítója hazánkban és a Balkánon az

Első Magyar Gazdasági Gépgyár r.-t.

Budapest, VI., Váci-ut 19.

Tessék prospektust kérni.

Nagy uradalmakban kívánatra díjmentesen bemutatjuk.

ben helyezte a műtrágyát a magnál, az összekeveredést így meggátolva.

E gépek répatetés céljaira készültek és közülük egyes gyártmányok kitűnően dolgoztak; az általuk végzett sortrágyázás is jól hatott, de elterjedni mégsem bírtak, mert igen nehezek voltak, azaz sok vonóerőt igényeltek, úgy hogy csak kevés gazdaság tartotta a gépeket, annál inkább, mert csak speciálisan répatetésre voltak használtak.

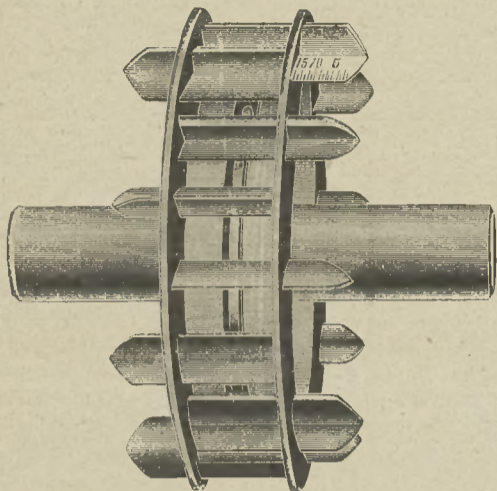
Itt azután megállott egy ideig ismét a sortrágyázás fejlődése, de a technika nem hagyta annyiban a dolgot, hanem egyre javítva és töké-

tetett vetőkorong nem ismeretlen a gazdák előtt és tudja k róla, hogy az elvetendő mag mennyisége vele gyorsan és pontosan szabályozható; pontosan szabályozható a 12. ábrán bemutatott szabályozóval a kiszórandó műtrágya mennyisége is. A sortrágyázást, azaz a vetőmagnak és a műtrágyának összevezetését közös tölcserbe a 13. ábra szemlélteti. Ami a losonci sortrágyázó

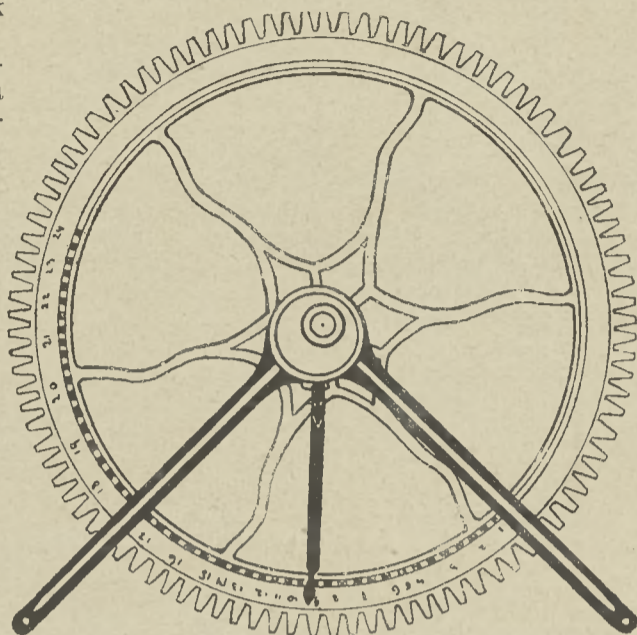
szórt vetésére réten vagy legelőn vagy mésznek, gipsznek és hasonlóknak elszórására.

Ezen új rendszerű kombinált vetőgépekkel a sortrágyázás kérdése *technikai* szempontból megoldottnak mondható; gazdasági szempontból hazánkra nézve azonban még nem, mert a legtöbb gazda nem is ismeri a sortrágyázást, de ragaszkodva a régi szokásokhoz, nem is hajlandó azt kipróbálni. Pedig minden jel arra mutat, hogy hazánkban is lesz jövője a sortrágyázásnak, nemcsak Oroszországban és így érdemes a kérdéssel komolyan foglalkozni.

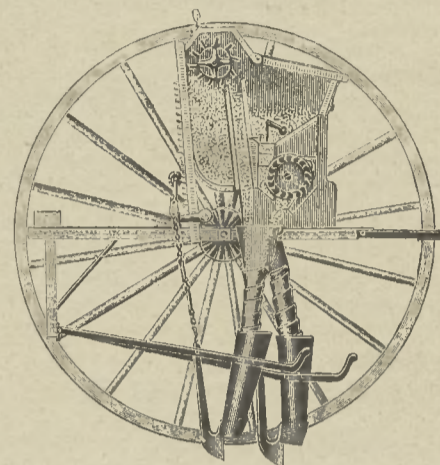
Délorszország Kiew körül fekvő kormányzó-ságaiban, hol már kb. 12 éve egy gépgyár a

11. ábra. Vetőkorong kisebbített ábrája a legnagyobb szemű veteményhez beállítva.

12. ábra. A műtrágyaszórót működésbe hozó főhajtókerék

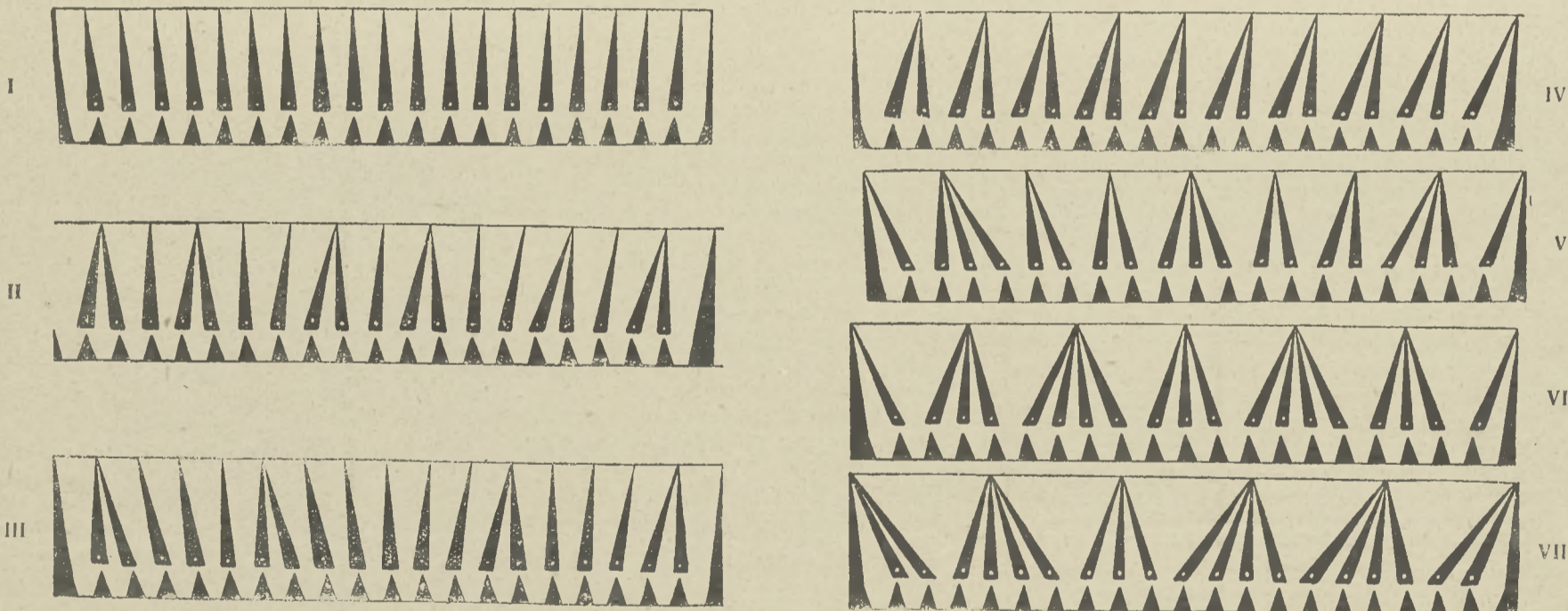

13. ábra. A vető- és műtrágyaszóró-szerkezet keresztmetszete.

letesítve, de a mellett egyszerűsítve és könnyítve is a sortrágyázó gépet, ma oly sortrágyázó gépeket állít elő nagyban, melyek nemcsak szakfériak, de gyakorlati gazdák bemondása szerint is teljesen megfelelnek céljuknak annyiban, hogy a műtrágyát és magot kifogástalanul vetik sorba és amellet alig igényelnek több vonóerőt a rendes vetőgépeknél. Ilyen modern sortrágyázó vetőgépek hazánkban is készülnek és pedig

gépeket a hasonló vetőgépektől előnyösen megkülönbözteti, az csekély súlyukon kívül a szabadalmazott „mozgatható válaszfal” is, mely válaszfalak csuklószerűen alkalmazva egy-kettőre egy állíthatók fel, hogy a műtrágya csakis ama tölcserékre folyhat, melyek vetnek. A 14. képen az I—VII-ig terjedő ábrák egy 20 soros gép beosztását mutatják: I. 20 sorra, II. 16 sorra, III. 14 sorra, IV. 10 sorra, V. 8 sorra, VI. 6 sorra, VII.

Rekord II-hoz hasonló sortrágyázó vetőgépeket gyárt, ugyanis már tisztába jöttek a gazdák a sortrágyázás értékével, mit legjobban bizonyít az a körülmény, hogy ott a sortrágyázó gépek használata rohamosan terjed. Terjed pedig nem holmi reklám folytán, hanem azért, mert a délorszországi száraz és a mienknél még szélsőségesebb klíma és rosszabb gazdálkodási viszonyok közt sokkal jobban válik be, mint a szórt

14. ábra. A mozgatható válaszfalak szállítása.

építi őket *Rekord II.* néven a *losonci gépgyár.*

A *Rekord II.* szabadalmazott sorvetőgépet, mely az összes gazdasági magvaknak műtrágyával való sorba vetésére alkalmas, a 9. ábra mutatja be; vető és szórószerkezetét oldalnézetben a 10. ábra tünteti fel. A 11. ábra alatt feltűn-

5 sorra, minden esetben a műtrágyának és vetőmagnak sorban való vetésére,

A *Rekord II.* gép azonkívül mint egyszerű sorvetőgép is használható, sőt műtrágya szóró szerkezetét párperc alatt le is szerelhető, a csoroszlyák leszerelésével pedig műtrágyaszórógépnek használható a műtrágyáknak

trágyázás, mely ott sohasem bírt gyökeret verni. A sok orosz kísérlet ugyanis kétségtelenül kimutatta azt, hogy a *sortrágyázás*, normális műtrágyaadagokkal, *oly kivételesen hat a csirázásra károsan, hogy az a gyakorlatban figyelembe sem vehető*; ennek ellenében a *sortrágyázás* igen sok esetben *elősegíti a*

Mc Cormick TÁRCSÁSBORONÁK

egyenletes munkájuk, könnyű vontatásuk, legerősebb szerkezetük és legkiválóbb anyaguk révén a legkedveltebbek és legelterjedtebbek. A tavaszi szántásokra a legújabb szabadalmazott és a hazai viszonyoknak teljesen megfelelő

Mc Cormick TÁRCSÁSBORONÁT

már most kérjük megrendelni, miután gyárunk különben nem képes az óriási szükségletet idejében szállítani.

Mc CORMICK HARVESTING MACHINE COMPANY, Budapest, V., Váci-ut 89.

kikelést és a növény első fejlődését; ezt megerősítik a hazai kísérletek is, melyek azonkívül megerősítették azt az oroszországi általános tapasztalatot is, hogy az esetben, ha az illető talaj vagy növény reagál a műtrágyára, jóval kevesebb, nagyjában 50%-kal kevesebb, műtrágyával *scrba adva, ugyanazt az eredményt lehet elérni, mint a szórt műtrágyázással.* Hogy ez mit jelent a gazdaságra nézve üzleti szempontból, azt tán felesleges itt részletezni.

Ha ehhez vesszük még a sortrágyázás egyéb előnyeit, hogy tudniillik feleslegessé válnak a műtrágyaszóró gépek, hogy a műtrágyát bármikor a legnagyobb szélben is vetni lehet a Rekord II. géppel, mely, mint azt a magyar-óvári m. kir. gépkísérleti állomás is megállapította, nem igényel figyelembe vehetően több vonóerőt, mint a rendes, egyszerű sorvetőgépek, ha továbbá latba vesszük azt is, hogy a műtrágyát nem kell a sortrágyázásnál külön aláhozunk, akkor nem csoda, hogy a sortrágyázás nálunk is egyre több hívet hódít meg magának, különösen most már, mikor hazánkban is már nem egy gazda a legszebb eredményeket érte el a sortrágyázással.

Królopp Hugó.

A növénytermelés modernebb tényezői.

Irta: Füredy Lajos.

Az őszi kalászosok termelése, a mennyire az, annak magas piaci árai mellett, a legutóbbi években majdnem egyedül üdvözítőként, szerepelt a mezőgazda üzemében, éppen úgy megesappant újabb annak termelése iránt az érdeklődés az árak hanyatlása miatt és a gazdának igyekeznie is kell újabb a termőtalaj értékének arányában olyan növényeket termesztetni, a melyek a földértéket magasabban birják kamatoztatni.

A cukorrépa, komló stb. kereskedelmi növények termelése tehát kell, hogy előbb-utóbb beleilleszkedjék a mezőgazda vetőforgójába.

A komló termelése, költséges befektetésekkel jár s ezért egy nyomon jár a szőlővel; a cukorrépa csak annak fizetheti ki magát, a kinek elég jó kövér, vagy trágyázott talaja van; a czirotermelés is csak a meleg Alföldön, korlátolt körzetben üzhető; a cziória is csak kicsinyben termelhető, mert csak egy gyár veszi át; a kentert sem való vetni nagyban, csak a melegebb éghajlatu Alföldön, értékesítő telepek (gyárak) tőzsomszedságában és lehetőleg olyan körzetben, a melynek központjában áll a gyár és a hová a nyersterményt szekéren vagy víziuton, vagy legalább is nem túlhoszu vasuti uton lehetséges beszállítani.

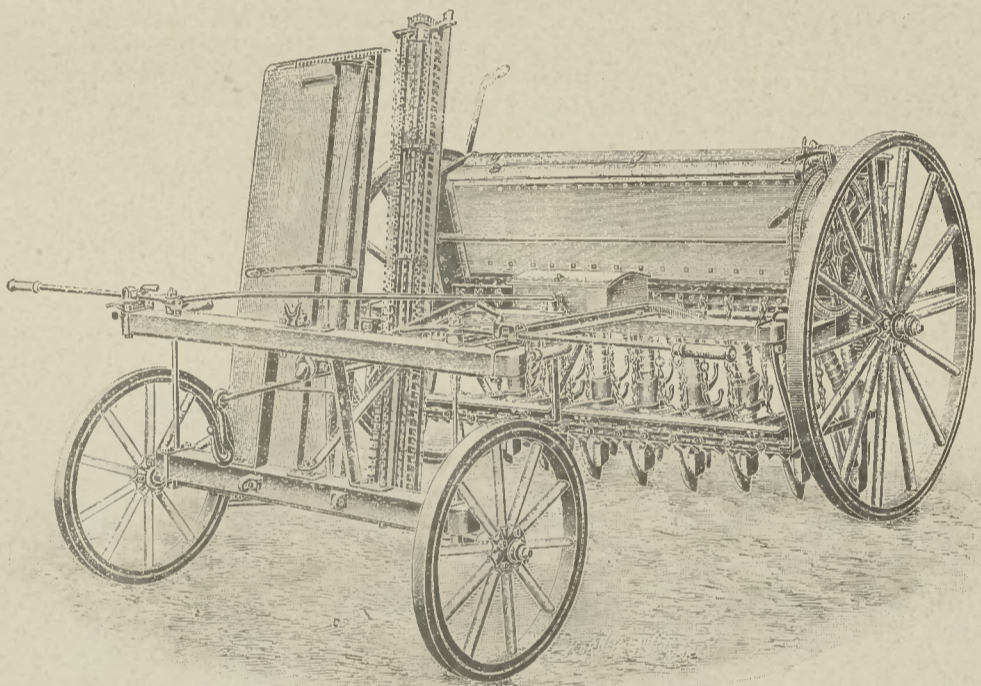
De igenis termelhető ezek ellenében nagyon sok felé a len; *magra* termelhető hazánk legmelegebb és legszárazabb zónájában is (a hol az évenkénti csapadék az 500 milliméteren nem marad alul) érte ez alatt azt a polygont, a melynek határai Dunaszerdahely, Győr, Pápa, Szegszárd, Szabadka, Makó, Püspökladány, Miskolcz, Füzesabony, Budapest, Székesfejérvár, Komárom, Dunaszerdahely által határolják, és termelhető *rostra* is az említett zónán kívül kisebb-nagyobb mértékben és helyes elbánás mellett egyebütt is; akár úgy, hogy a gazda azt nemcsak veti és letakarítja, de önmaga fel is dolgozza; vagy pedig gyárak részére a növénynek csupán a termelésével vesződve. Ez utóbbi üzem nagyon ajánlatos kis-, közép- és nagybirtokosnak

egyaránt nemcsak azért, mert a len, rövid tenyészidejével (3—3½ hónap) korán (tehát a zabbal egyidejűleg) vetve le is takarítható még a kalászos takarítása előtt (juniusban, kedvező tavasz esetén még előbb is), úgy hogy az első pénzt szolgáltatja a gazda zsebébe a repcéhez hasonlóan éppen akkor, a mikor az a legüresebb: hanem azért is, mert a kalászosoknak (elég kövér talajon) kitűnő előveteménye, a földi bolha kivételével érdelemleges ellensége nincs és nemcsak, hogy nem kíván feltétlenül trágyás talajt, hanem ellenkezőleg: túlnitrogéndus talajokon, tulbuján fejlődve, még el is értéktelenedik és a legrosszabb talajok kivételével mindenütt megterem ott, a hol eddig vagy nem termelték egyáltalában soha, vagy a mely talaj nem futóhomok, vakszék, vagy pipaagyag. Biztosan jó tenyészetének legfőbb feltétele a jó oroszországi vetőmag, őszi szántás után a magnak tavaszi vetése hamufinomságu, kertszerűen megművelt, sem nem vizes, sem nem por-száraz talajba és a munkának *telkiismeretes elvégzése*, a melyek után jól fejlődni akkor lesz képes, ha vagy kap egy pár jó meleg esőt, vagy ha ennek hiányában, de elég téli talajnedvesség jelenlétében, könnyen fogja tudni kibőjtölni tenyészetének első idejében az eső hiányát is.

lenkikészítő-telep gyárkéményeiben kialudt a tűz füstje, mert a kalászosok piaci ára csabítólag hatott. Bezzeg most? Leszállt a buza ára, csapadékus volt az 1909-ről 1910-re forduló tél, nedves volt az 1910. évi tavasz és utána hűvös volt a nyár? Mi jutott újra szőnyegre? A len, a »hamupipőke«, a »mostohagyermek«, a mely jó hízagpótló ott, a hol más modus vivendi már nem kínálkozik a sok téli nedvesség után sokáig megközelíthetetlen talajokon és a melynek gazdái tőzsomszédjai a lengyárak kéményeinek.

Felébredt tehát az érdeklődés a lentermelés iránt már a mult év közepén újra; és az állandóan csapadékus őszi és téli eredményezte azután, hogy ma már oly óriási hajsza indult meg a lenvetőmagért, a melyet kielégíteni nemcsak nem képesek a földmivelési miniszterium és ennek megbizásából a hazai lenkikészítő vállalatok, hanem ezt a körülményt a magnak óriási vételárával kapcsolatosan más vállalatok is igyekezzenek hasznukra fordítani, ígérve a gazdáknak aranyhegyeket.

Aranyhegy ide, aranyhegy oda, annyi bizonyos, hogy a lentermelés bizony nagyon jövedelmező, ha csak egy kissé is beválik. De, sajnos, hogy hazai gazdáink nagy részében nincs kitartás, ellenben sok a kapkodás. Sok gazda nem olvas (vagy csak a boros kanesó

15. ábra. A szab. „Rekord II.“ sorvetőgép leszerelt műtrágyaszóróval.

Sokat lehetne írni a len termeléséről és értékesítéséről, de sajnos! most ennek ideje még nem érkezett el. Tizenkét évvel ezelőtt ugyan már nagyon erős lázba jöttek hazánk gazdái a lentermelés tekintetében és létesültek is az ország legkülönbözőbb vidékein (Sopron, Somogy, Komárom, Nyitra, Szepes, Zemplén, Udvarhely, Csanád, Baranya megyékben) lenkikészítő-telepek és üzemüket megkezdve és folytatva, be is bizonyították a körzetükbe eső gazdáknak a len termelésének kőra óriási előnyeit, de hiába! Jött egy-két rossz termés és azok után véletlenül a buzaárak emelkedése: és ez elég volt a gazdaközönség szalmatüzenek kioltására; hiába kínáltak az egymásra licizáló kikészítő-telepek a gazdáknak a lenkőreért saját érdekeik ellenére messzen magas beváltási árakat: a conservatív gazdaközönség füle süket maradt, egynémely

mellett olvas), még több gazda más gazdát kérdez s annak véleményét *vakon elfogadja*; még több gazda van, a ki nem számít és legkisebb azoknak száma, a kik a rideg számadatok álláspontjára helyezkedve, bizonyos jövedelmi minimum kikötésével beállítják a lentermelést a vetőforgóba, mint olyant, a mely, habár nem is egészen és minden körülmény közt aranybánya: de kitűnő előveteménye a kalászosoknak, trágya nélkül is megterem, rövid tenyészidejével a talajt nem veszi sokáig igénybe, sok munkáskezet igényelven, a munkást a gazdához köti és jó termés esetén duzzasztja a gazda erszényét.

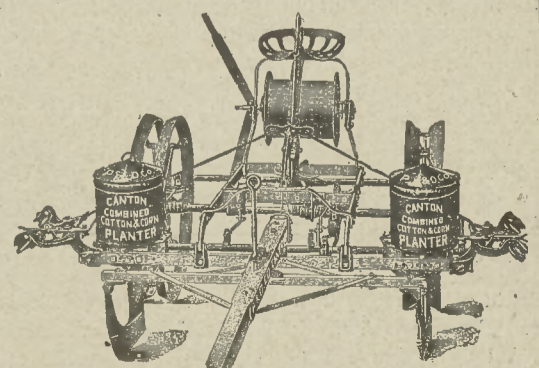
»Micsoda? jó jövedelmezőség?« — így kiált fel esetleg előbbi kijelentéseimre Kinizsi Izidor közismert hérló- és gazdatársunk Pusztatörkölyösön, azt vetve fel ellenvetésül, hogy »ő már 3 év óta állandó minussal zárja le

„SENIOR“ tengeriültetőgép

autom. négyzet-ültetőkészülékkel, hazánkban több száz darab évek óta működésben vannak és legjobban beváltak. Minden gazda nagyobb terméseredményt biztosíthat magának a „SENIOR“ munkája által.

Egyszerű szerkezet, legkiválóbb anyag, csekély vonóerő!

Mc CORMICK HARVESTING MACHINE COMPANY, Budapest, V., Váci-ut 98. szám.

lentermelési számláját. Igaz, tisztelt gazdátárs, vannak a lentermelésnek hibái is, és pedig a következők: 1. a len nem vehető mindenütt ott, ahol a kalászosok; 2. nem szereti az olyan gazdát, a kinek egyedüli mottója az, hogy »szánts, vess és az Isten a gazda«; 3. olvasnia kell sokat a lentermelő gazdának könyvekből, vagy meg kell fogadnia a termelés előtt nagyon jó gazdák tanácsát; 4. legyen pénze a gazdának a lenvetés letakarításához bármikor, mert azt keresztreszért letakarítani legtrikább esetben lehetséges; 5. legyen a talaja már a vetés előtt is elég jó, illetve gyommentes állapotban, nehogy a sok gyomlálás örökre elkedvetlenítse a kulturától; 6. egyszóval a lenvetés olyan jó gazdák kezébe való, a minőknek száma hazánkban csak igen csekély és a kik munkaerővel bármilyen jogzimen bármikor rendelkezhetnek.

A gazda a lentermelés jövedelmezőségének superlativusát akkor találja meg, a mikor a termett növényt önmaga ki is áztatja stb., egyszóval a gazdasági ipar ráfordításával úgy, a hogy azt teszi mindenütt a törpebirtokos és tehetné, kellő apparátus létrehozásával a legnagyobb uradalmára is, a miről írni ezentúl óhajtok. *

KÖNYVISMERTETÉS.

Megjelent a Kodolányi-féle Gazdasági Zsebnaptár. Ezelőtt 51 évvel indította meg Kodolányi Antal veterán gazdasági írónk, az első magyar »Gazdasági Zsebnaptárt«, 6 évvel előzve meg a bécsi Hugó Hirschmann Taschenkalenderének kiadását.

Akkor még csak a német birodalmi Mentzel és Lengerke-féle Taschenkalender létezett és így az első magyar »Gazdasági Zsebnaptár« gyorsan tűnt fel a németországi első ilyen alapítás nyomában.

Irodalmi eseményzámba megy most ezen 51 éves forduló, mert a magyar gazdák ezen nélkülözhetetlen vadmecuma folyton fejlesztetvén, pozícióját a magyar gazdák körében máig is megtartotta.

Ez időszerint a »Gazdasági Lapok« szerkesztősege (Budapest, IV., Muzeum-körut 7.) szerkeszti a zsebnaptárt, gondoskodva arról, hogy a fejlődő igényekkel lépést tartson.

Az 1911. évre szóló 51-ik kiadás immár megjelent a könyvpiacon s ez alkalommal másod ízben a Kellner-féle takarmányzásti rendszert közli, mely rendszer tudvalevőleg a földgömb gazdái körében forradalomszerűleg váltotta föl a régi rendszereket.

A díszes kötésben megjelenő zsebnaptár minden hazai könyvkereskedésben kapható.

A naptár kiállítása éppoly díszes, mint eddig volt, ára azonban a régi: bolti ára 2 korona 80 fillér, ajánlott szélküldéssel 3 korona 25 fillér, utánnvétellel küldve pedig 3 korona 45 fillér. Megrendelhető a »Gazdasági Lapok« kiadóhivatalában, Budapest, IV., Muzeum-körut 7.

Adatok a husmerinók tenyésztéséhez. Kovács Imre az orsz. magy. kir. gyapjuminősítő fővegyésze egy igen csinos kis művet adott ki e czímen a gyapjuminősítő intézet közlése gyanánt, mely ismerteti a francia chatillonais és soissonais irányzatokat és miképen terjedtek azok el Németországban. Leírja a tenyészélt, milyen legyen a test, a nagyság, a fejlődés, a gyapju, és a takarmányozás, vagyis milyen az ideális husmerino. A füzetekre igen sok utmutatással szolgál s a husmerino tenyésztőknek szives figyelmébe ajánljuk, mely az orsz. magy. kir. gyapju minősítő intézettől (Budapest V., Klotild-u. 22) beszerezhető.

* Addig is ajánljuk a leendő lentermelőknek a szerző »Len« című munkáját, a mely kapható Kaszán Vitéz A. kiadásában, és a mely a termelésre nézve, gyakorlati gazdáknak teljesen megfelelő.

Szerk.

KÉRDÉSEK ÉS FELELETEK.

Kérdés? Kártérítés bérbeadott birtokon kiütött száj- és körömfájás miatt.

Birtokomat bérbe adtam. 3 nappal az átvétel előtt egy tehén megbetegedett. A bérlő megvizsgálta, de nem ismerte fel a bajt. A birtok átvétel után kiütött a száj- és körömfájás. Köteles vagyok-e kártérítést adni? F. O.

Kérdés. Ökörfogát vagy hidegvérű ló mint gazdasági igás állat.

Tapasztalaton alapuló véleményt kérek arra nézve, hogy egy tipikusan alföldi gazdaságban a muraközi vagy a nóri lóvak váltak-e be mint gazdasági, legkivált nyári gépmunkára alkalmas igás állatok. Vagy talán ökörfogát által is véghezvitők mindezen nyári munkák oly eredménnyel mint a hidegvérű lovak által és milyen kalkuláció alapján. H. P.

Kérdés A hussertések husfinomsága.

Egy angliai kirándulásom alatt azt tapasztaltam, hogy a hussertés piaczon hol az egyik, hol a másik fajta husát jobban kedvelik. Kértem t. gazdátársaimat, kegyeskedjenek felvilágosítani, mely hussertés fajta szolgáltatja a legfinomabb húst és husos szalonnát és vajjon a keresztetések a legjobb fajták között ajánlatos volna-e? Utóbbinál a mi különleges éghajlati és vészes viszonyainkat tartom szem előtt. S. V.

Kérdés A jelenlegi pulykaárak.

Tisztelettel kérem gazdátársaimat, sziveskedjenek felvilágosítani a jelenlegi u. n. farsangi pulykaárak felől. Mennyit lehet kilogrammonként a fővárosi piacon érettnék kéni. B. K.

Felelet. Vérfertőzés alkalmazása című kérdésre.

1. A jó tulajdonságu, hibanélküli állatokkal a beltenyésztés, illetőleg rokontenyésztés minden aggodalom nélkül üzhető, mert hiszen csak is így lehet valamely czélnak megfelelő állatot leggyorsabban kitenyészteni s a vérfertőzést mindaddig folytatni, míg valamely hanyatlás az utódokon észre nem vehető. Ám a harmadik generációnál azért ajánlatos a vér frissítés, mely abból áll, hogy ugyanazon fajta tenyészőből egy apaállatot vásárol, pl. onnan, ahonnan a kérdéses bikát bevásárolta. Ha a bika még erőteljes, hágóképes, nincs elnehezdedve, mint írja, még pár évig is használhatja hágóbikaül.

Káldy Szücs János.

2. Válaszom megadásánál eszembe jut, hogy a Shorthorn előállításánál egy-egy kiváló apaegyed nemcsak a leányát, hanem az unokáját is befolyatta. A mezőhegyesi gr. d'Orsay-féle tájfajta előállításánál és mint a hogy nemrégiben figyelmet egy kiváló arabs fajtájú hazai ménesre felhívták, ugyanazon momentumok megtörténtek. Ha tehát a bika és családjának kiváló tulajdonságait, melyek leányánál is jelentkeznek, megrögzíteni akarja, azt bátran befolyathatja, melynek utódával azután üzze a rokontenyésztést, azután pedig lefelémenőleg, vagyis eltávolodólag legalább is 4 generáción át, míg azután felmenőleg ugyancsak rokontenyésztet 4-5 generáción át. A 10-ik generációban megismételheti ezen apa-leány párosítását. De a pedigree tenyészést üzze és mindig gondolkodjék a czélról és azon, mely őskön épüljön fel a tenyészete. Én telivér állományra vélem alkalmasnak és kiválónak az említett tenyészési módot. Figyelje meg azonban az utódokat, melyeknél arra is főszűly fektetendő, vajjon születésük óta teljesen edzettek és egészségesek voltak-e? Betegeskedőkkel ne tenyészessen. Vérfelrissítést ne alkalmazzon, mert sohasem tudja mit és milyen tulajdonokat vásárol. Igen kétélű fegyver ez, noha Magyarországon ezt kelleténél jobban ajánlják. Csontdurvulást idéz elő. És nekünk a durva csontok tetszetősek. Pedig ezek a porózusok, pettyhűdtek. És ez imponál? Ez is egyik főoka annak, hogy a tejelékenység növelésével megbirkózni lehetetlen, mert a csontdurvaság a tejelékenység ellentétje. Figyelmeztetem kérdéstevőt, hogy különösen az erőstestű jó külsejű és nagy tejelőképességű anyai ágakra nagy gondot fordítson.

B. G. F.

Felelet A lefiadzott koczák betegsége című kérdésre. (Viszonválasz.)

Ha Blascók Gyula figyelemmel kísérte volna a többizben immár e helyen megjelent feleleteimet, most nem kérdezné, hogy »hát akkor miből készítsük a sertésolat, ha arra a téglá és cze mentburkolat nem alkalmas?« Ugyanis még a

mult évben egy részletesen kifejtett építkezési módot ajánlottam, mely nem egyéb, mint esztervagy egyéb keményfa padlóból akként készített sertésolat, hogy az ol oldalfalai olyképen legyen belőle alkotva, hogy mintegy 30 centiméter ürtér maradjon a két deszka köze közt, melyeket oszlopokba vésvé alkalmazunk. Az így maradt ürtér fűrészpórral, lőzeggel, vagy száraz homokkal töltjük ki. A padozatot, én is betonburkolattal ajánlottam és ajánlom, de fölibe léczekből összeszegelt rámat, melyre jön az alom stb. Ami pedig a kezelési betegséget illeti, azt a leírás után pozitív eldönteni nem lehet, mert az általam felsoroltakból akár melyik is fennforoghat. A természetes védekezésnél pedig nincs jobb orvosság. Az is el van döntve úgy tudományos alapon, mint a gyakorlat után, hogy ha valamely állatnak hasmenése van, azt első ízben hashajtóval kell gyógyítani, hogy a kárt okozó a végbélen át eltávolíthatassék és csak azután következhet a betegséget gyógyító orvosság. No én alig ajánlhatnám a krétoport, mely a gyomorban és belekben megcsomósodva, újból emésztési zavarokat idézhet elő.

Ugy látszik a t. kritikát gyakorlónak még nem jutott tudomására, hogy a modern téglá, cze-ment és tulságosan szellőztethető istállóok okozák a legtöbb állati betegségeket, melyek 70-80%-a hülés folytán származik, mely járványos betegséggé fajul. Ezt nem én állítom egyedül. Ezt megdöntötték a külföld tudósai is, kik a modern építkezésben vélték a betegségeknek elejét venni. A gyakorlat azt igazolta, hogy a cze mentes istállóokban fordul elő a legtöbb betegség és járvány. Bebizonyosodott, hogy a fából készült padozat nélküli istállóok felelnek meg legjobban az állat természetes követelményeinek. Épp e lapokban lett ezen legújabb felfedezés a mult évben közzé téve. De mellette is bizonyít a parasztlak istállója, mely sötét és tömés vagy fából van az aléptiménye, oldala és ennek daczára 99% közül ha egy elhullás van, az már sok. Arra törekedjünk tehát az építkezéseknél, hogy az állat természetes igényeinek minél jobban megfeleljünk, tehát hogy lehetőleg az istálló akatrészei rossz kövezetű anyagból legyenek felépítve. Ha felvilágosításom nem volna elegendő, sziveskedjék B. Gy. a külföldi tudósokhoz fordulni, kik a jelenkori bakterológia fejlett foka alapján fogják kifejteni szerény álláspontom helyes, vagy negatív értékét.

Káldy Szücs János.

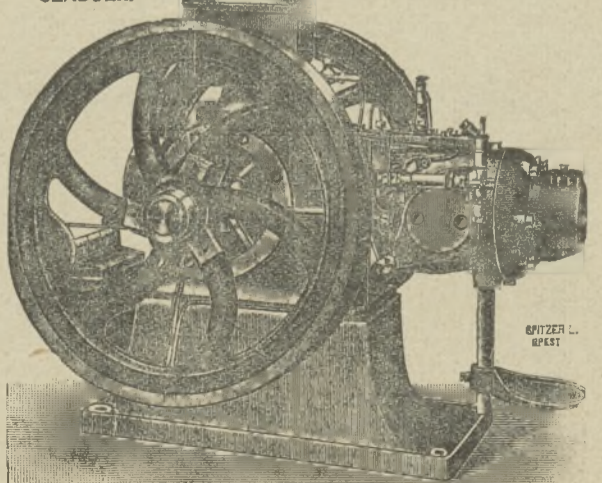
Felelet. Mezei nyulak pusztulása című kérdésre.

Gümőkórban elpusztult állatok hullája mindenkor nagyon lesóványodott, sohasem erősnek látszó. Különbben is a mezei nyul nem fogékony e fertőzéssel szemben. Nézetem szerint a nyulak elhullásának oka: septikaemia. Ez pedig szoros összefüggésben van a sertésvészellel, előidézőjük minden tekintetben hasonló, néhány forrás szerint azonos bacillus. Ugyancsak azonos bacillus a baromfikolera bacillusa is. Közvetíti a beteg állatok váladékával fertőzött takarmány és ivóvíz. Temetetlen hullában s nedves földben

BOLINDER nyersolajmotorok
nyersolajlokomobilok

csak
SZABÓ EMIL ÉS TÁRSA czégnél
Budapest, VI. Teréz-körut 46/L. G.
kaphatók.

Sürgönyezim : Telefon : 76-48
SZABÓÉK. 132-50.

ÁRJEGYZÉK INGYEN ÉS BÉRMENTVE.

L I S Z T.

A Lujza s a Király-malom részvénytársaság jegyzései.
 Dara (griz) —, 0. sz. királyliszt 37-80, 1. sz. lángliszt 36-80, 2. sz. lángliszt 35-60, 3. sz. zsemlyeliszt (külns.) 34-40, 4. sz. zsemlyeliszt 33-40, 5. sz. kenyérliszt, feh. 32-40, 6. sz. kenyérliszt 31-20, 7. sz. kenyérliszt, közép 29-20, rozsliszt I. 26-00, rozsliszt II. 24-00, rozsliszt III. 16-40, korpá, finom 10-40, korpá, durva 10-80 K mm. Tengerliszt —24—26, tengerikása —30—32 K kg.

Budapesti takarmányvásár. (IX. kerület, Mester-utca, 1911. évi febr. 24-én. A székesfővárosi vásárigazgatóság jelentése a »Gazdasági Lapok« részére.)

Felhozott a szokott községekből 170 szekér réti széna, 41 szekér muhar, 14 szekér zsupszalma, 33 szekér alomszalma, — szekér takarmányszalma, 14 szekér egyéb takarmány (luczerna, zabosbüköny stb.), 300 zsák szecska.

A forgalom igen közepes.
 Arak q-ként fillérben a következők:
 Réti széna 540—840, muhar 640—860, zsupszalma 400—500, alomszalma 340—440, takarmányszalma —, tengeriszár —, egyéb takarmány —, zabos-büköny —, lóhere —

luczerna —, köles —, sarju —
 szalmaszecska 440—500. Összes kocsiszám 275. Összes súly 330,000 kilogramm.

S Z E S Z.

A szeszüzletben e héten a vételkedv is élénkebb volt és a szeszárak szilárdabb irányzat mellett szilárdabb árakon zárulnak.

Elkelt *finomított szesz* adózva nagyban 176.50—177.50 kor. adózatlanul 57.50—58 kor. azonnali szállításra és zárlatra.

*Élesztőszesz*ben csekély a forgalom és adózva 175.50 kor., adózatlanul 56.50 kor. kelt el.

*Denaturált szesz*ben szilárdabb irányzat mellett 46—47 kor. jegyeztetik hordóval együtt kötésre.

Tartányaru valamivel olcsóbb.

Mezőgazdasági szeszgyárak részéről kontingens nyersszesz gyéribben volt ajánlva és magasabb árban talált vevőre. Több tétel 51.26—51.50 K kelt fix árban és 2—3 kor. jegyzésen alól campany szállításra.

Bpsten a kontingens nyersszesz ára 53—54 kor.

Budapesti zárlatárak nagyban:

Finomított szesz adózva	176.50—177 K
Finomított szesz adózatlan	57.50—58 »
Élesztőszesz adózva	175—175.50 »
Élesztőszesz adózatlan	56—56.50 »
Nyers szesz adózva	174.50—175 »
Denaturált szesz	46.50—47.50 »

Laptulajdonos: ORDÓDY LÁSZLÓ.
 Felelős főszerkesztő: BUZZI F. GÉZA.

Vetőmag eladás.

A bábolnai m. kir. állami méneshirtokon 3500 kgr **görögshéna, bakszarvu lepkeszeg** (trigonella foenum graecum) mag kilogrammonként 22 fillér árban ab Nagyigmánd (Komárom vm.) vasuti állomás a vevő zsákjaiban, avagy a csomagolás felszámítása mellett legkevesebb 10 kilogrammos részletekben eladó.

Bábolna, 1911. évi február hó.

Bábolnai m. kir. állami méneshirtok igazgatósága.

Fontos újdonság! Legújabb szerkezetű Fontos újdonság!

GŐZCSÉPLŐKÉSZLET

golyóscsapágyrendszerű cséplőgéppel és 10 légkörnyomású lokomobillal.

1911. évi gyártmány!

Rendkívül szilárd szerkezet!

Csekély üzemköltség!

Biztos és zavartalan üzem!

A t. Gazdaközönseget saját érdekében felkérjük arra, hogy az Állami Gépgyárnak ezen legújabb gépeire vonatkozó bővebb felvilágosításokért hozzáok fordulni szíveskedjék.

Árjegyzékkel és egyéb részletekkel szívesen szolgál:

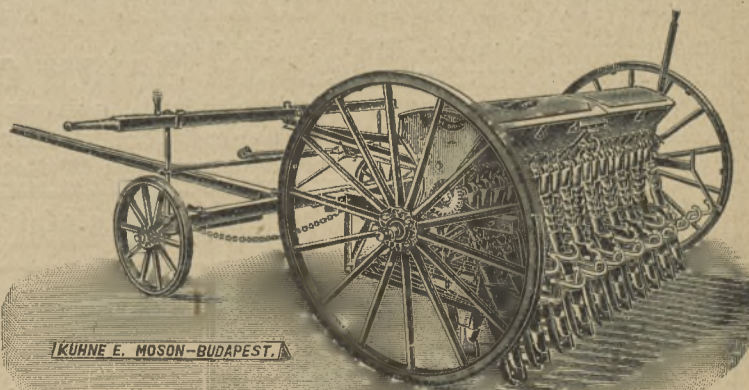
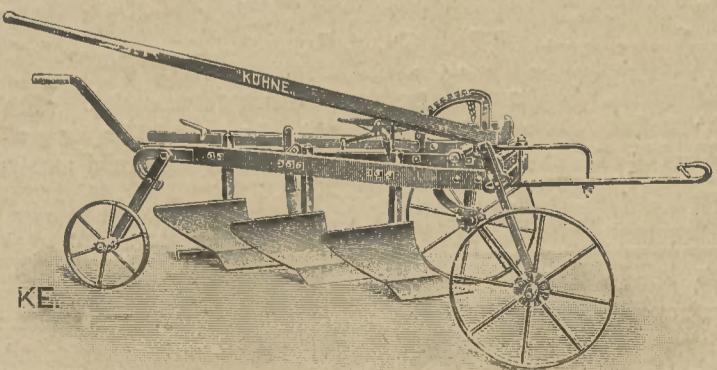
A M. Kir. Államvasutak Gépgyárának Vezérügynöksége BUDAPEST, U., Váci-körút 32.

Egy- és többvasú aczélekeket, rét- és szántóföld-boronákat, rugós-fogas porhanyító-eszközöket, tárcsásboronákat, talajtömörítőket, Mosoni Drill és Vera II. vetőgépeket, Lass-féle répakapálókat, Osborne aratógépeket

szállít:

„Kühne“
 mezőgazdasági gépgyár r.-t.
Mosonban.

Főraktár: Budapest, VI., Váci-körút 57/a.

„REFORM“ melegágyablak.

Ezen, valamint mindennemű vasszerkezeti munkákat elvállal és elkészít

Farkas és Társa
vasszerkezeti gyára
BUDAPEST
VI., Lehel-utca 8. sz.

TERVEK ÉS MŰKÖDÉSVETÉSEKKEL KÉSZSÉGGEL SZOLGALUNK. KÉRJEN INGYEN ÁRJEGYZÉKET.

A Heller-féle „KING“ gyorsmeszelő és fertőtlenítő gép, az ecsetmunka 20-szorosát teljesíti.

Legnagyobb megtakarítás időben, pénzben és anyagban!

A „King“ kiváló gyorsmeszelő- és fertőtlenítő-gép sokoldalú használhatósága miatt **egy mezőgazdaságban sem nélkülözhető.** A szivattyúk teljesen tömör sárgarézből készülnek, javítások majdnem teljesen kizártak. „King“ tömlővezetékekkel **többet teljesít, mint 20 ember ecsettel** és mindenféle állványozást és előmunkálást feleslegessé tesz. Ezen gép egy nap alatt kifizetődik.

Gyártók azonkívül:

Pittore és Triumph

nevű gyorsmeszelőt is.

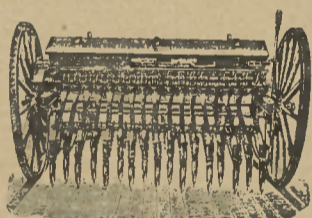
Meszelőm szivattyúi azonnal kicserélhető golyós ezelepekkel vannak ellátva, tehát nincsen eldugulás, nincsen piszkálás. Meszelőm ára (tejes felszereléssel és gyümölcsfák permetezésére alkalmas két- vagy háromágú (szóróval) 60 koronától 320 koronáig.

IG. HELLER, Bécs, II., Prater Schrotzberg-Strasse 1.
Kérjenek leírást. Képviselek kerestetnek.

Mayfarth-féle „Agricola“ vetőgépek

Minta 1911

a legjobb! mindenféle magvaknak. Egyforma kivetés.

Évek óta legjobban bevált. Erőteljes, szolid szerkezet. Legegyszerűbb beállítás és kiűrités.

Alapított 1872. **MAYFARTH PH. és Tsa** 1500 munkás.
gégyárak, vasöntödék és gőzhámorok
BÉCS, II./I. TABORSTRASSE Nr. 71.
Kimerítő képes árjegyzékek ingyen. Képviselek és viszontelárúsítók kerestetnek.

Szuperfoszfátot

Kartellen Kivül

szállít

Schvarecz József és Társa, Budapest, VI., Váci-körút 53. sz.

50 millió akác- és erdei csemete

2 éves akác-magoncok 20-200 cm. magas, 4-20 mm. erős, 1000 drb 15-35 kor., 10.000 drb 120-300 kor.; 3 éves akác-magoncok 100-300 cm. magas, 10-30 mm. erős, 1000 drb 30-50 kor., 10.000 drb 250-450 kor.; 2 éves iskolázott 50-200 cm. magas, 8-25 mm. erős, 1000 darab 25-45 kor., 10.000 drb 220-400 korona; 3 éves iskolázott 100-250 cm. magas, 10-25 mm. erős, 1000 drb 50-70 korona, 10.000 drb 450-850 kor.

10 millió Glaeditia:
2, 3 és 4 éves magoncok, nagyság szerint 10-50 kor.; 2, 3 és 4 éves iskolázott 35-65 kor. 1000 darabonként.

Erdei csemete:
Luczfenyő 1-4 éves, 1000 drb 2-9 kor.; erdei fenyő 1-4 éves 1000 drb 3-9 kor.; fekete fenyő 1-4 éves 1000 drb 3-9 kor.; kocsányos tölgy 1-4 éves 1000 drb 6-20 korona. Továbbá igen nagy készlet gyümölcs-, dísz- és sorfákban, díszbokrokban, rózsákban, tülevelű fákban stb. Képes főtárjegyzéket kívánatra ingyen küld: **Gróf Batthyány Zsigmond uradalmi intézősége, Csendlak, posta Ferencz-lak, Vas megye.**

Eredeti felsőimnthalai és montavonai tenyésztés- és tejelő-marhát

közvetit előnyösen **ANTON HELL, Imst, Tirol.** A piaci viszonyokról és árjegyzésekről készséggel szolgál felvilágosítással.

Hol kaphatnék természetből arankamagmentes lucerna- és vörös lóhermagot? Barna szín nem hiba, csak csiraképeség és tisztaság köttetik ki. Árajánlatot kér: **Nádpataki László Miskolc.**

Tenyészbika-eladás.

Az utóbbi tenyészállatvásárokon több elsőrendű díjat nyert, gróf Weneckheim Henrik-féle **csorvási tenyésztejből** 17 darab simmenthali és hazai tájfajta 1 1/2-2 éves tenyészbika kerül eladásra. — Megkeresésre. Csorvás vasuti állomásra, alkalmatosságot küld a **Kasznári hivatal.**

Amerikai nagyhozamu tengeri műveléshez való vetőmagvak és gépek

nagy választékban **Gróf Teleki Arvéd** uradalmában, posta: **Koncza.**

Elsőrendű magyarfajú Erdélyi jármosökrök, Erdélyi ökörborjúk

minden időben nagy választékban kaphatók **ALEXA MIKLÓS-nál Szamosujvárt.** (Szolnok-Doboka megye.)

Préselt búzaszalmát és zabszalmát szállít elsőrendű minőségben és legolcsóbban **Ehrenreich Béla Bajmok (Bácska).**

VALÓ.

di francia különlegességek (gummi és halhólyag, ugyszintén összes női óvszerek) **F. Berguerand** fils leghirnevebb párisi gyárostól legelőnyösebben beszerezhető **Polgár Sándornál Budapest, VII., Erzsébet-körút 50.** Részletes képes árjegyzék ingyen. Ezen hirdetés beküldése esetén 15% engedmény. Kívágotott a „Gazdasági Lapok“-ból.

Magastörzsű

3 éves papírdiófa csemeték 10 darab 10 K, 100 drb 80 K; magastörzsű **cse-resznye-fák**, I. fajtkában 10 drb 8 K, 100 drb 60 K; magastörzsű **sophora** japán akác 10 drb 5 K, 100 drb 40 K; 1 éves **őszi barackfa** csemeték, I. fajtkában 10 drb 8 K, 1 1/2-2 méter magas **luozfenyők**, földtömbbel (Picea excelsa), 10 drb 15-20 K; 1 éves **maclura** csemeték, elősövények, 1000 drb 8 K. Ajánl egészséges s iskolázott példányokban az **uradalmi kertészeti, Adony, Fehér megye, vasut- és hajóállomás.**

Diófákat eladok. Ár: 200 fillér, 150 centiméteres 50 fillér. Faiskola Gönyű. Megrendelhetők: **Márffy Ede, Budapest, I., Uri-utca 3. sz.**

Legtermékenyebb és legnemesebb új fajta burgonyák.

Rendkívüli jó tulajdonságai és csodálatig menő nagy termékenysége következtében Európában minden országában vetési célra terjedő, gazdasági akadémiák, gazdasági tanintézetek és kísérleti állomások által nagy hazánkban, mint külföldön kipróbált és legjobb fajta burgonyáknak elismert és nemes burgonya fajok. **Agnelli-féle Hungária** eredeti burgonya, ára 100 klg. 20 K, 50 klg. 11 K. **Agnelli-féle Pannónia** eredeti burgonya, ára 100 klg. 16 K, 50 klg. 9 K. **Agnelli-féle Magyar kinos** eredeti burgonya, ára 100 klg. 14 K, 50 klg. 8 K mind az itt Csári vasuti állomás.

Kapható létesítőjénél:

Agnelli József plébánosnál, **Csári, (Nyitra megye).**

Korai Székely-tengeri

bőtermő, puhanemű fajta, vetési célra **válogatva morzsolva** mm.-ként **18 koronáért** ab Nagyvárad. Kapható **Kiss Sándor** gazdasága, **Fugyi, (Bihar m.) u. p. Fugyi-Vásárhely.**

Fiedler János lenfonógyára

Komárom vesz nyers lenkórót

szál-nyeréshez, valamint kaszált és géppel csépeelt **lenszalmát,** tetszés szerinti mennyiségben és **elad eredeti (pernai)**

orosz lenmagot.

A MAC LAREN-féle magajáró gőzeke

magyarországi vezér-képviselő: **Fleischl Samu** cégnél, Budapest, V., Szabadság-tér 16.

Mezőhegyesi nemzetközi ekeversenyen ELSŐ DIJ (állami nagy aranyérem)! Aranyérem az újzeelandi nemzetközi kiállításon! **Legnagyobb teljesítőképesség, legkisebb összköltséggel!** (Holdankint 5*20-7*65 kor.) Egyszerű kezelés, elsőrendű anyag, szolid munka!

Átlagos teljesítőképesség eddigi tapasztalatok szerint napi 20-30 hold, szénfogyasztás 50-70 kg. holdanként.

Kerületi képviselők: Biharmegyei Gazdák Áru- és Hitelintézete Nagyvárad, Dunántúli agrárbank és tárházai r.-t. Kaposvár, Ehler Antal és Fia Győr, Engl Adolf Gyöngyös, Általános Forgalmi Bank Debreczen, Kovács Soma és Társa Arad, Lederer Leó Zombor, Mayer Lajos Delta, Singer Zsigmond Nyitra, Weinberger Ferencz Nagykároly. **Bővebb felvilágosítást szívesen nyújt fenti vezérképviselő.**

Számos kül- és belföldi elismerő nyilatkozat!

Nagyszámu vevők névsora az ország minden vidékéről megtudakolható a fenti vezérképviselőtől.

3280/ki. 1911.

Birtok haszonbérbe kiadási hirdetés.

Gyöngyös város tulajdonát képező Encs pusztai tanyája, mely mintegy 740 magyar holdból áll, 1911. október hó 1-től 1922. szeptember hó 30-ig 11 évre haszonbérbe kiadatik.

Felhivatnak tehát a haszonbérleti szándékozók, hogy 1911. márczius 8-ik napján d. u. 3 órakor az anyavárosháza tanácstermében tartandó nyilvános árverésen jelenjenek meg és ígéreteiket tegyék meg.

Az árverést megelőzőleg 2000 korona készpénzben, vagy tőzsdeileg jegyzett értékpapirban a város közpénztáránál leteendő és az árverés alkalmával ennek megtörténte igazolandó.

Utóajánlatok el nem fogadtatnak, figyelembe vétetni nem fognak.

Az árverési feltételek a hivatalos órák alatt a v. kiadóhivatalában megtekinthetők.

Gyöngyösön, 1911. február 18-án tartott tanácsulésból.

Kemény János
polgármester.

Önműködő **növénypermetező** vadrepce, vaumustár és más gyom kiirtására, valamint répa és burgonya permétezésre gyári áron alul szállít:

IG. HELLER
Bécs, II/8. Schrotzbergstrasse Nr. 1.

Szőlővessző, szőlőoltvány eladó

a legjobb minőségben, legolcsóbban.
Gyökeres szőlőoltvány

Gyökeres szőlővessző

Sima szőlőoltvány

Sima szőlővessző

a legjobb **csemege** és **borfajokban** és gyökeres és sima **Ripária Portális.**

Szőlőoltványtelep Részvény-Társaság Gyöngyös II. szám.

➡ **ÁRJEGYZÉK INGYEN.** ➡

Arankamentes

vagy legalább arankamentesíthető

kisarankás
lóhere- és luczerna-magot,
baltaczimet

valamint mindenféle egyéb gazdasági magvakat

vásárol

a legmagasabb áron

HALDEK

UTÓDA

magnagykereskedése
József főherceg ö. os. és kir. fensége v. udvari szállítója

BUDAPEST
V., Bálvány-utca 6.

HUTTER és SCHRANTZ

Alapított 1824. Részvénytársaság. Alapított 1824.

Az osztrák-magyar monarchia legrégebbi szakmabeli cége.

Ajánlja első minőségű,

! többszörösen csavart, kész állapotban tüzben horganyozott gépsodronyfonatait.

A kitűnő horganyozás következtében tartósság tekintetében páratlan gyártmány! Nem tévesztendő össze a négyzetes (□) lyuku, végig sodrott és végig hullámozott szálakból álló fonatokkal!

Meglepően olcsó árak!
!! 26 fillértől feljebb !!

És nagyobb vételnél még magas engedély! — Kapható minden jobb vaskereskedésben! — Sűrű (6 cm. tüsketávolság) horganyozott tüskésdrót méterje **5 fillér.** — **Egyszerű üzemi feltételek!** — Kerítésrácsok kovácsolt vasból, kapuk, ajtók sodronyfonatos betétekkel igen csinos kivitelben és minden e szakmához tartozó cikkek kitűnő minőségben, legolcsóbb árak mellett. — **Legmagasabb kitüntetések.** — **Ezrekre menő elismerőlevelek!** — Árjegyzékek és minták bérmentve és díjtalanul.

Magyarországi telep:

Budapest, Váci-körút 61/15. sz.

Levélczím: **Hutter és Schrantz r.-t.**

Világkiállításokon a legnagyobb díjakkal kitüntetve

Pasztörözés a bor hevítése nélkül!

A Mallié aszbeszt porcellán szűrő a borokat szűrés közben az összes betegség-csírától mentesíti és az ily szűrőn átment borok nemcsak kristálytiszták lesznek, hanem semmi további pincekezelésre nem szorulnak. Palackozásnál nélkülözhetetlen.

Gyártja:

Méran Frères, Páris (155 Faubourg Poissonnière).

Felvilágosításokkal szívesen szolgál: **Cifka József Budapest, V., Váci-körút 46. sz.**

MEGJELENT KODOLÁNYI- fele 1911. ÉVI **GAZDASÁGI ZSEBNAPTÁR**

51-ik ÉVFOLYAM. a szokott csinos kiállításban, de az eddiginél sokkal bővebb és változatosabb tartalommal. 51-ik ÉVFOLYAM

Ára helyben 2 korona 80 fillér. Ajánlott postai szétküldéssel 3 kor. 25 fill. Utánvétellel küldve 3 kor. 45 fill.

Megrendelhető a „GAZDASÁGI LAPOK” kiadóhivatalában, Budapesten, IV. kerület, Múzeum-körút 7. szám alatt.

GAZDASÁGI LÓTAKARÓK

uj és egyszer használt zsákok, ponyvák, kötélárúk,
manillazsineg, kölesön és eladás kartellen kívül.

Távirat: **NAGEL ADOLF** Budapest, V., Arany János-utcza 10. Telefon: **35-92.**
NAGELA.

Arjegyzék
A küld: akác, gledicsia,
nemes gyümölcsfa,
vadoncz és szőlővesszőről.
Unghváry László
Cregled.

Mindennemü gazdasági
MAGVAK
a legmegbízhatóbban és leg-
előnyösebben beszerezhetők
Kálai
Sándor és Fia
magnagykereskedésében
Budapest, VI., Király-u. 14.

Eredeti Hanna vetőárpat

a párisi kiállításon „Grand Prix“-vel kitüntetve, megvételre ajánlja **Kubicsek Ferencz** földbirtokos, **Cellechovitz**, Prossnitz mellett, **Morvaországban.**

HA ÖN
EGY GAZDASÁGOS
ÜZEMBIZTOS-
KIVÁLÓMUNKATELJESÍTMÉNYŰ

MOTOROS CSÉPLŐKÉSZLETTET
ELŐNYÖSÁRBAN KEDVEZŐ
FIZETÉSI MÓDOZATOKKAL
TELJESSZAVATOSSÁGGAL
BESZEREZNI ÖHAJTUGY,
FORDULJON MEGKERESÉSSEL
SZÜCS ÖDÖN
BUDAPEST, VI. NAGYMEZŐ UTCA 66 SZ. A.
MEZŐGAZDASÁGI ÉS IPARI GÉPKERESKEDELMI
VALLALATHOZ, MELY CZÉGFELSZÓLTÁSRA ÁRJEGYZÉKE T
ÉS KÖLTSEGVETÉST DIJMENTESEN KÜLD MEG.

Avenarius Carbolineum

a legjobb faeltartási máz,
35 éven át bevált
Árajánlat stb. díjmentesen
Avenarius-Művek
Ligetfalu (Pozsony).

Legújabb árjegyzék-
künet kívánatra készség-
gel bérmentve küldjük meg.
Tenyészállatvásár elmara-
dása folytán **Berkschieri**,
továbbá **Berkschieri Corn-
wall** és **Mangalica-Corn-
wall** keresztezésű kaulok, ez
utóbbiak mangaliczák edzésére
és véririssítésre kiválóan alkal-
masak, ez utóbbi keresztezésből
koczák is, élő sulyban napi ár-
folyam szerint eladók. **Vitkay
Imre** sertésgazdasága **Balaton-
főkajár**, Veszprém m. Vasut-
posta, távirda helyben.

Szőlőtelepem 19.0 májusban Öfelsége legfelsőbb dicséretét és elismerését, továbbá állami arany- és ezüstérmét nyert a bpesti nemzetközi kertészeti kiállításon!
Készlet gyökeres 1 és 2 éves fél millió. Árjegyzék kívánatra bárkinek küldetik bérmentve! Sima-készlet 4 millió,

Kivonat MICHL ISTVÁN tatatóvárosi immunis mintaszőlőtelepe árjegyzékéből:

A szőlőfaj neve	1 éves gyökeres		Sima		A szőlőfaj neve	1 éves gyökeres		Sima		A szőlőfaj neve	1 éves gyökeres		Sima	
	száza	ezre	száza	ezre		száza	ezre	száza	ezre		száza	ezre	száza	ezre
BORFAJ:					CSEMEGEFAJ:									
Burgundi ... fehér	5.-	40.-	1.80	14.-	Nagyburgundi ... fekete	—	—	1.20	7.-	Musc. Hamourg 2 év. fekete	10.-	80.-	3.50	30.-
Erdei (fehér Bakar) ...	4.50	36.-	2.20	8.-	Oportó ...	4.50	38.-	1.20	8.-	Maderstield court ...	—	—	3.-	25.-
Erdélyi Leányka ...	—	—	—	—	Othelló ...	4.-	32.-	1.20	7.-	Calabriai 2 éves ... fehér	10.-	80.-	2.50	20.-
Ezerjő ...	—	—	1.20	6.-	Vegyes borfaj ...	4.-	30.-	1.-	4.-	Csabagyöngye ...	—	—	12.-	80.-
Fehér Bogdányi dinka ...	—	—	1.40	10.-	CSEMEGEFAJ:					Damaskusi ...	—	—	3.-	25.-
Furmint ...	—	—	1.40	8.-	Chass. blanc, croquant fehér	5.-	40.-	1.40	8.-	Ezredéves emlék ...	—	—	2.50	20.-
Járdovány ...	—	—	1.40	12.-	Fontainebleau ...	—	—	2.-	12.-	Ferdinand Lesseps ...	—	—	3.50	30.-
Mézesfehér ...	4.50	36.-	1.20	7.-	Gama Drome ...	—	—	2.-	16.-	Genuai óriás ...	—	—	2.50	20.-
Mirnovacsi ...	—	—	1.60	12.-	musc. de Nantes ...	—	—	2.-	16.-	Kecskececs ...	—	—	2.-	16.-
Mustos ...	—	—	1.20	8.-	Napoleon ...	—	—	2.-	16.-	Kossuth Lajos ...	—	—	3.-	20.-
Olasz rizling ...	—	—	1.-	5.-	Vibert ...	—	—	2.-	12.-	Madelaine angevine ...	—	—	1.50	9.-
Pozsonyi fehér ...	—	—	1.60	12.-	Fontain. rose ... piros	—	—	2.20	18.-	royal ...	—	—	—	—
Rajnai Rizling ...	—	—	1.40	10.-	rouge ...	—	—	2.-	16.-	Malaga 2 éves ...	10.-	80.-	3.-	25.-
Rakk ...	—	—	—	—	Imperial rouge ...	5.-	40.-	2.-	16.-	Melinet (homok királya) ...	—	—	3.-	25.-
Sauvignon ...	—	—	—	—	2 év. ...	7.-	60.-	—	—	Passatutti ...	—	—	1.60	10.-
Szerémi zöld ...	4.50	36.-	1.40	9.-	Negropont ...	—	—	2.-	16.-	Precoce de Malingre ...	—	—	1.60	12.-
Szlankamenka ...	—	—	1.40	9.-	Ronsard ...	—	—	2.-	16.-	Szemendriai 2 éves ...	10.-	70.-	2.-	16.-
Zöld Sylváni ...	—	—	1.40	0.-	Tokaj angevine ...	—	—	2.20	18.-	Kecskececs ...	—	—	2.50	20.-
Bogdányi dinka ... piros	—	—	1.60	12.-	rouge croquant ...	5.-	40.-	1.40	9.-	Malaga rosea ...	—	—	3.-	24.-
Kövidinka ...	4.50	36.-	1.-	6.-	2 év. ...	7.-	60.-	—	—	Malakoff Usum ...	—	—	3.50	30.-
2 éves ...	6.-	50.-	—	—	Muscata Alexander ... fehér	—	—	1.40	10.-	Rosa minna di Vacca ...	—	—	2.50	20.-
Szlankamenka ...	6.-	45.-	1.60	9.-	2 év. ...	8.-	70.-	—	—	Dodrelábi ... fekete	—	—	2.-	16.-
Tramini ...	—	—	1.60	12.-	candia ...	—	—	4.-	30.-	Izabella ...	—	—	1.60	12.-
Veltelini ...	—	—	1.2	7.-	croquant ...	—	—	2.-	15.-	Malaga kék ...	—	—	3.-	25.-
Alicante bouchet ... fekete	—	—	1.20	8.-	dr. Rob. Hogg ...	—	—	3.-	25.-	Ökörszem ...	—	—	2.-	16.-
Aramon ...	—	—	1.20	8.-	Lunel 2 éves ...	7.-	60.-	1.60	12.-	Vegy. csemege exquisit fajok ...	5.-	45.-	3.-	20.-
Carbenet ...	—	—	1.20	6.-	Oitonel ...	—	—	2.-	16.-	2 év. ...	8.-	70.-	—	—
Kadarka nemes ...	4.50	36.-	1.20	6.-	Pansée ...	—	—	3.50	30.-	kiváló jó ... 2 év.	6.-	50.-	2.-	12.-
Merlott ...	—	—	1.20	6.-	di Corail ... piros	—	—	3.-	24.-	chasselas fajok ...	—	—	1.40	9.-
					frontignon rouge ...	—	—	2.50	20.-	Rip. Portális I. oszt. 2 éves	5.-	50.-	2.50	20.-

MEGJEGYZÉS. Mindazon küldeményeket, melyek a 60.900. sz. miniszteri rendeletnek meg nem felelnek, kötelezem magam legott saját költségemen visszahozatni s a megrendelő által kifizetett összeget megtéríteni. Fenti árak csomagolás nélkül értendők, melyért csupán saját kiadásaimat számítom fel. A vevők fajtiszták, szokványminőségűek, peronospora, oidium és jégverésmentesek, őszi szedésűek. Megrendeléshez 1/3 előleget kérek. — Telepem: Bécsben, Budapesten, Prágában, Szegeden, Párisban, Pozsonyban, Ostendében elsőrendű érmet és Ostendében még királyi kitüntetést „koronás arany érdemkeresztet” nyert. — Több ezer elismerőlevél tanuskodik, — többek közt állami, főnerezei és temérdek uradalmi telepekről is — a pontos és lelkiismeretes kiszolgálásról.

Gazdák Biztosító Szövetkezete

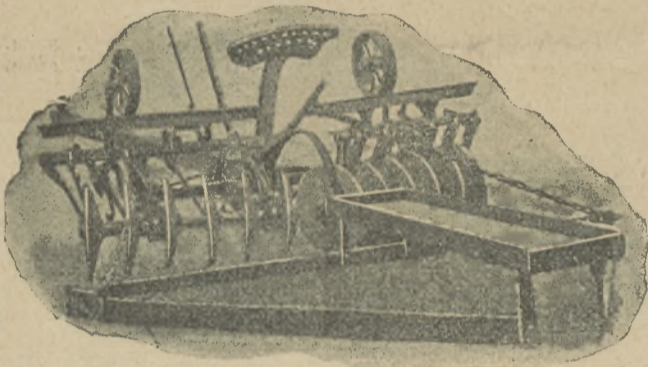
Budapest, VIII., Baross-utca 10. szám.

Alakult 1900. **Biztosítéki alap:** Alakult 1900.
Alapítványok a kormány hozzájárulásával 1,981.700— K
Tartalékok 1,933.963'54 "

Összesen: 3,915.663'54 K			
1901. évi fölösleg	90.349— K	1905. évi fölösleg	61.730'60 "
1902. " " " " " " " " " "	59.782'26 "	1906. " " " " " " " " " "	39.243'65 "
1903. " " " " " " " " " "	109.331'73 "	1907. " " " " " " " " " "	41.877'32 "
1904. " " " " " " " " " "	72.438'23 "	1908. " " " " " " " " " "	81.088'76 "
		1909. " " " " " " " " " "	106.589'64 "

Biztosításokat elfogad tűz- és jégkár ellen, ugyiszintén az ember életére különféle módozatok szerint. Az üzleteredményben a biztosított tagok díjarányukban részesülnek és az 1901. évi üzletfölségből ugy a tűz-, mint a jégkár ellen biztosítva volt tagok 4 százalékos díjvisszatérítést kaptak. Az 1902. évi üzlet fölsége közgyűlési határozattal tartalékba helyeztetett. Az 1903. évben a jégkár ellen biztosítottak 4 százalékos díjvisszatérítést kaptak. Az 1904. és 1905. évben a jégkár ellen biztosítottak 2—2 százalékos díjvisszatérítésben részesültek. Az 1906. évben a jégkár ellen biztosítottak, kik 5—10 évre adják fel biztosításukat 5 százalék engedményben részesültek. Az 1907. és 1908., valamint 1909. évi üzletfölséggel pedig tartalékainkat gyarapítottuk, úgy hogy 1909. év végén a tartalékok 1,933.963'54 koronára rúgnak. Biztosítási ajánlatok benyújtandók közvetlenül vagy a képviselők közvetítésével. Nyomatványokkal és felvilágosítással minden irányban készséggel szolgál **az igazgatóság.**

Nélkülözhetetlen minden tárcsásboronák után való szabadalmazott
tárcsásborona-tulajdonosnak a „GREGORI“-féle **TALAJJEGYENGETŐ,**

mely a tárcsák után maradó bakhátat és barázdát eltünteti.
A talaj jegető a tárcsák után akasztva azokkal egyidejűleg dolgozik és emellett a vontatáshoz semmi fogatszoriást nem igényel.

Ára 30 korona.
Ismeretők és referenciák készséggel küldetnek.
Rendelésnél a tárcsa szélessége e öirandó.
Lehetőleg már most kérünk szíves előjegyzéseket!
Kizárólagos elárusító

2962. számú szabadalom.

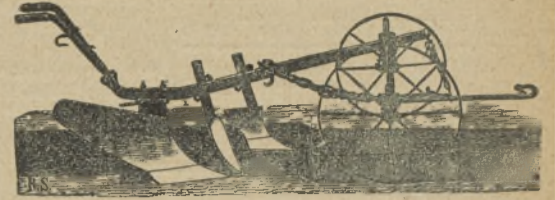
Wilhelm Vilmos és Fia cég, Lengyeltóti (Somogy megye).

Propper Samu

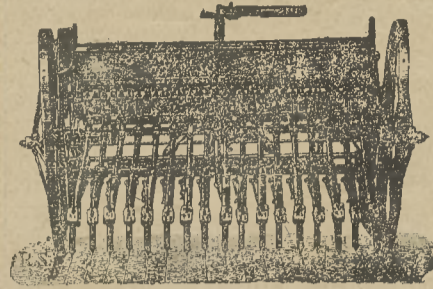
mezőgazdasági gépzületeben

BUDAPEST

V., Váci-körut 52.

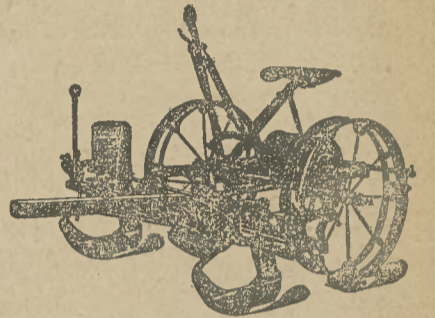

Valódi SACK-féle aczéleke.

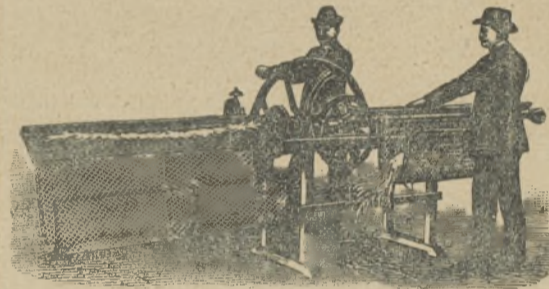

Valódi SACK-féle sorbavető.

amerikai Deering-féle általánosan elismert tárcsásboronák, nemkülönben legkiválóbb szecs-kavágó- és répavágó-gépek, eredeti amerikai „Ohio“ kukoricaszártépőgépek (Schredder), Kayser-féle gabona-centrifugák,

DEERE kukoriczaültető.

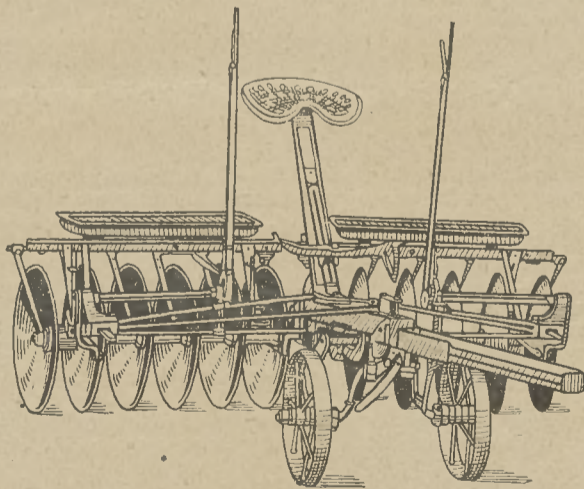
Szalmakötél-fonógép.

„Spolló“ meszelő- és permetezőgépek, szalmakötél-fonógépek

és mindenféle egyéb legelsőrendű gazdasági gépek és eszközök.

!! Hullámos tárcsásju tárcsásboronák !!

Tagadhatatlanul tökéletes munkát végző és kevés vonóerőt igénylő tárcsásborona, mit a magyarországi gazdák számtalan elismerése is bizonyít. — Mielőtt tárcsásboronát vásárolna, érdeklődjön a **hullámos tárcsásju tárcsásboronák** számtalan előnye felől. — Ajánlattal készséggel szolgálunk.

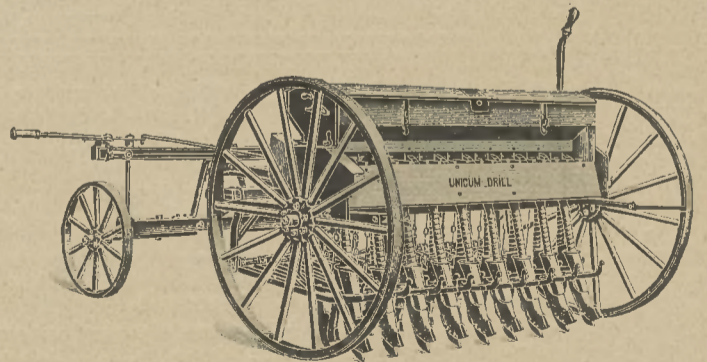
Az eredeti „MELICHAR“-féle páros soru **UNICUM DRILL**

valamint a műtrágyaszóró-szerkezettel kombinált **IMPERATOR**

vetőgép, végtelen egyszerű kezelhetősége és szerkezete, nemkülönben csekély vonóerő-szükségleténél fogva az összes vetőgépgyártmányok között első helyet foglalja el. — Az „Unicum Drill“ magelosztása ideálisan egyenletes.

ÓVAKODJUNK UTÁNZATOKTÓL!!

Abrás leírással és árajánlattal szívesen szolgálunk!

BÄCHER RUDOLF—MELICHAR FERENCZ

cégek, magyarországi vezérképviselő:

Szücs Zsigmond, Budapest, VI., Nagymező-utca 68.

ALAPITTATOTT 1850-ben.

TELEFON 42-50.

EREDETI

FOWLER-FÉLE GŐZEKÉK

PÁRATLANOK

munkateljesítményben, tartósságban és az üzemben való takarékoságban

JOHN FOWLER & Co

BUDAPEST-KELENFÖLD

vasutállomással szemben.

LANGEN és WOLF motorgyár

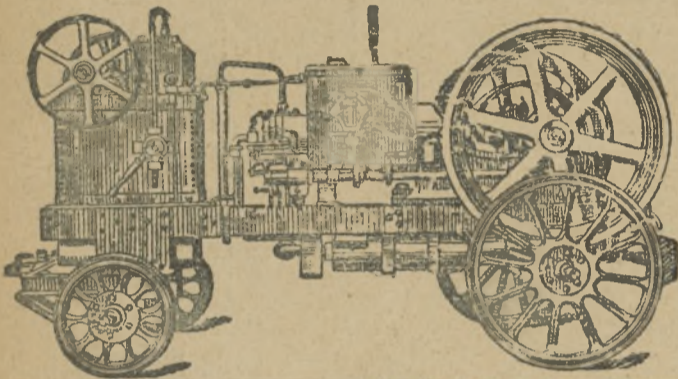
BUDAPEST, VI., Váci-körút 59.

Eredeti

„OTTO“

-féle lokomobilok, benzín- és szivógáz-motorok.

Kényelmes fizetési feltételek.

Veszünk birtokot

lehetőleg dunántuli, esetleg a nyugati felsőbb fekvésű vármegyékben örökáron. Elfogadunk parcellázási megbízásokat jutalék mellett.

Nyugatmagyarországi Gazdasági Takarékpénztár Részvénytársaság, Szombathely.

680 kilogramm tiszta buzaszem

volt az eredmény, midőn egy 550 keresztből álló buzaszalmát, mely már egy közönséges dobkosárral el lett csépelve, szab. betétsines géppel szakértő bizottság előtt utáncsépeltettünk.

Pénzt, időt és munkát takarítanak meg a STERN-féle szab. dobkosár-betétléczczel.

Kérdezősködére ingyen és bérmentve nyújt felvilágosítást:

Bárdos és Brachfeld BUDAPEST, VI., Gyár-utca 5. sz.

Homokértékesítés. Akinek homokja van, kérje saját érdekében:

- F. 3. Formák és szerszámok esőmőszölt betonárak előállításához,
- F. A. I. Kézi üzemre berendezett betontégla- és alagsóggyártás,
- Cs. G. 4. Kézi üzemre berendezett cementserépgyártás,
- B. B. I. Az üregek építőkövek (betonblokkok) gyártása,
- C. S. I. A cement- és mozaiklapok gyártása

című árjegyzékeinket és prospektusainkat; kérje anyagának díjtalan megvizsgálását, mérnökünk látogatását és tekintse meg üzembem mintatelepünkön összes cementipari homokértékesítő gépeinket.

Szántó és Beck mérnök, cementipari gépek gyártása Budapest, VII., Baross-tér 15. sz.

VI., Angyalföld, Országbíró-utca 44-46. sz.

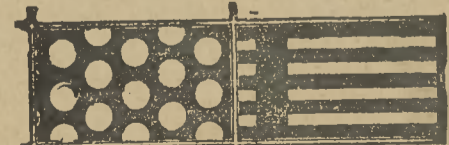
Stahel és Lenner

Zrieur- és lemezlyukasztó-gyár

BUDAPEST.

Ajánljuk TRIEURJEINKET és OSZTÁLYOZÓ GÉPEINKET gabona és hüvelyesek tisztítására és osztályozására

TÖREKROSTÁK és minden fajta LEMEZROSTA gőzcséplő gépek számára.

Racionális homokértékesítéshez

szállítunk munkaképes gépeket és formákat,

tégla-, úrblokk-, tetőcserep, csatorna- és alagsócsövek gyártására. — Saját modern szerkezetek.

Különlegességi gépgyár:

Dr. GASPARY & Co., Markranstädt (Németország.)

84. számú broszura ingyen.

1900. évi párisi világkiállításon „GRAND PRIX“.

KWIZDA-féle korneuburgi marhapor.

Étrendi szer lovak, szarvas marhák és juhok részére

50 év óta a legtöbb istállóban használatban étvágytalanság, rossz emésztésnél, a tejjavítására s a tejelés fokozására.

Egy doboz ára K 1.40, fél doboz 70 fillér

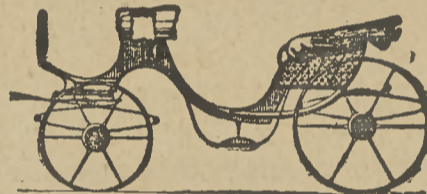
KWIZDA-féle korneuburgi marhapor csakis ezen védjeggyel valódi,

Főraktár: Török József gyógyszerész, Budapest, VI., Király-utca 12. szám. VI., Andrassy-ut 26. szám.

Stumpf Testvérek kocsigyártása.

Budapest, IX., Vágóhid-utca 2. Soroksári-út sarok. Alapított 1871.

Dus raktár új és használt kocsikból. Használt kocsik becseréltetnek és átalakítások elfogadtnak jutányos árak mellett. Ugyisintre mindenféle üzlet és gazdasági kocsik készítése.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Meghívás

a Magyar Leszámitoló és Pénzváltó Banknak 1911. évi március hó 9-én délelőtt 11¹/₂ órakor saját helyiségeiben (V., Dorottya-utca 6. sz.) tartandó

XLI. rendes közgyűlésére.

NAPIREND:

1. Az igazgatóság jelentése az 1910. üzletévről.
2. Az 1910-iki számadás és mérleg előterjesztése és az igazgatóságnak a nyereség felosztására vonatkozó indítványa.
3. A felügyelő-bizottság jelentése az igazgatóság által előterjesztett évi számadás- és mérlegről, valamint a nyereség felosztását illetőleg tett indítványok megvizsgálásáról.
4. Ezen tárgyak és az igazgatóság és felügyelő-bizottság részére adandó felmentvény fölötti határozat.
5. Indítvány és határozathozatal az alaptőke (ölemlése és az alapszabályok megfelelő módosítása, valamint az igazgatóságnak ezek keresztülvitelére való felhatalmazása tekintetében.
6. A nyugdíjszabályzat módosítása.
7. Igazgatóság választása.
8. Egy felügyelő-bizottsági tag választása.

Azon részvényesek, kik a közgyűlésen résztvenni kívánnak, felhivatnak, hogy az alapszabályok 17. szakasza értelmében részvényeiket a még le nem járt szelvényekkel együtt, legkésőbb f. é. március hó 6-ig a következő helyek valamelyikén letétmenyezzék:

Budapest: a bank központi pénztáránál (V., Dorottya-utca 6.)

Fiumében: a bank fiókosztályánál (Via del Lido 7.)

Kassán: a bank fiókosztályánál (Fő-ut 11. szám.)

Kolozsvárott: a bank fiókosztályánál (Mátyás király-tér.)

Pozsonyban: a bank fiókosztályánál (Fő-tér.)

Wien-ben a K. K. Priv. Österreichische Länderbanknál (I., Hohenstaufengasse 1.)

A megvizsgált mérleg és az erre vonatkozó felügyelő-bizottsági jelentés nyolcz nappal a közgyűlés előtt a társaság helyiségeiben a t. részvényesek rendelkezésére áll.

Budapestben, 1911. évi február hó 20-án.

(Utányomás nem díjaztatik.)

Az igazgatóság.